

TFRS 7

FİNANSAL ARAÇLAR: AÇIKLAMALAR

GÜNCELLEMELER VE YÜRÜRLÜK TARİHLERİ

- “TFRS 7 Finansal Araçlar: Açıklamalar” Standardı 31/12/2006 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için uygulanmak üzere ilk olarak 30/01/2007 tarih ve 26419 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.
- Söz konusu Standart, Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarında meydana gelen değişikliklere paralellik sağlanması amacıyla;
  1. 13/08/2008 tarih ve 26966 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 66 sıra no’lu,
  2. 13/08/2008 tarih ve 26966 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 67 sıra no’lu,
  3. 13/08/2008 tarih ve 26966 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 71 sıra no’lu,
  4. 13/08/2008 tarih ve 26966 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 76 sıra no’lu,
  5. 28/11/2008 tarih ve 27068 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 116 sıra no’lu
  6. 08/01/2009 tarih ve 27104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 130 sıra no’lu,
  7. 12/02/2009 tarih ve 27139 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 141 sıra no’lu,
  8. 13/05/2009 tarih ve 27227 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 149 sıra no’lu,
  9. 28/10/2011 tarih ve 28098 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 216 sıra no’lu,
  10. 29/06/2012 tarih ve 28338 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 1 sıra no’lu,
  11. 30/12/2012 tarih ve 28513 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 4 sıra no’lu,
  12. 30/12/2012 tarih ve 28513 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 5 sıra no’lu,
  13. 11/02/2013 tarih ve 28556 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 7 sıra no’lu,
  14. 05/03/2014 tarih ve 28932 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 13 sıra no’lu,
  15. 09/04/2015 tarih ve 39321 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 41 sıra no’lu,
  16. 19/12/2017 tarih ve 30275 sayılı Resmi Gazete’de (Mükerrer) yayımlanan 90 sıra no’lu

Tebliğler aracılığıyla güncellenmiştir.

- Birinci ve üçüncü değişiklikler yeni yayımlanan TMS 1 tarafından yapılmış olup, bu değişiklikler esas itibariyle 31/12/2008 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir.
- İkinci değişiklik yeni yayımlanan TFRS 3 tarafından yapılmış olup, esas itibariyle 30/06/2009 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir.
- Beşinci değişiklik TMS 28 tarafından yapılmış olup, esas itibariyle 31/12/2008 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir.
- Dördüncü, altıncı, yedinci, sekizinci, onbirinci ve on ikinci değişiklikler ise doğrudan TFRS 7 tarafından yapılmış olup, dördüncü değişiklik 31/12/2007, altıncı, yedinci ve sekizinci değişiklikler 31/12/2008, on ikinci değişiklik ise 31/12/2012 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir.
- Dokuzuncu değişiklik TFRS 10 tarafından yapılmış olup, 31/12/2012 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir.
- Onuncu değişiklik TMS 1 tarafından yapılmış olup, 30/06/2012 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir.
- On ikinci değişiklik yeni yayımlanan TFRS 13 tarafından yapılmış olup, 31/12/2012 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir.
- On dördüncü ve on beşinci değişiklik doğrudan TFRS 7 tarafından yapılmış olup, on dördüncü değişiklik 31/12/2013 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri, on beşinci değişiklik 01/01/2016 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir.
- On altıncı değişiklik TFRS 9 (2017 Sürümü) tarafından yapılmış olup 31/12/2017 tarihinden

sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir.

Yukarıda yer verilen Tebliğlerin erken uygulanma imkânı da bulunduğundan, bu kitapta TFRS 7'nin ilgili Tebliğlere göre düzeltilmiş son şekli yer almaktadır. Standardı bu şekliyle uygulamayı tercih etmeyen işletmeler, TFRS 7'nin bu değişiklikler öncesindeki şekline Kurumumuzun resmi internet sitesinden (<http://www.kgk.gov.tr>) ve ilgili Resmi Gazetelerden (<http://www.resmigazete.gov.tr>) ulaşabilirler.

Türkiye Finansal Raporlama Standardı 7
(TFRS 7)
Finansal Araçlar: Açıklamalar

Amaç

---

1. Bu TFRS'nin amacı, finansal tablo kullanıcılarının aşağıdaki hususları değerlendirebilmeleri için gerekli olan bilgilerin işletme finansal tablolarında kamuoyuna açıklanmasını sağlamaktır:
  - (a) Finansal araçların işletmenin finansal durumu ve performansı açısından önemi ve
  - (b) İşletmenin dönem içerisinde ve raporlama dönemi sonunda finansal araçlar nedeniyle maruz kaldığı risklerin niteliği ve düzeyi ile işletmenin sözü edilen riskleri yönetme şekli.
2. Bu TFRS'de yer alan ilkeler, TMS 32 *Finansal Araçlar: Sunum* ve TFRS 9 *Finansal Araçlar*'da yer alan finansal varlık ve yükümlülüklerin finansal tablolara alınması, ölçümü ve sunumuna ilişkin ilkeleri tamamlar.

Kapsam

---

3. Bu Standart tüm işletmeler tarafından, aşağıdakiler hariç tüm finansal araçlara uygulanır:
  - (a) TFRS 10 *Konsolide Finansal Tablolar*, TMS 27 *Bireysel Finansal Tablolar* veya TMS 28 *İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar*'a göre muhasebeleştirilen bağlı ortaklıklardaki, iştiraklerdeki veya iş ortaklıklarındaki paylar. Ancak, bazı durumlarda TFRS 10, TMS 27 veya TMS 28, bağlı ortaklıktaki, iştirakteki veya iş ortaklığındaki payların TFRS 9 uygulanarak muhasebeleştirilmesini zorunlu tutmakta veya buna izin vermektedir. Bu durumda işletmeler, bu Standarttaki hükümleri, gerçeğe uygun değer üzerinden ölçülen yatırımlar için ise TFRS 13 *Gerçeğe Uygun Değer Ölçümü*'nde yer alan hükümleri uygular. İşletmeler ayrıca, TMS 32'de yer alan özkaynak aracı tanımını karşılamadığı sürece, bağlı ortaklıklardaki, iştiraklerdeki veya iş ortaklıklarındaki paylarla ilişkili olan tüm türev ürünlere bu Standardı uygular.
  - (b) TMS 19 *Çalışanlara Sağlanan Faydalar*'a göre, çalışanlara sağlanan fayda planlarındaki işveren hak ve mükellefiyetleri.
  - (c) [Silinmiştir].
  - (d) TFRS 4 *Sigorta Sözleşmeleri*'nde tanımlanan sigorta sözleşmeleri. Ancak, TFRS 9'un sigorta sözleşmelerindeki saklı türev ürünlerin ayrı olarak muhasebeleştirilmesini gerektirdiği durumlarda, bu türev ürünlere bu Standart uygulanır. Ayrıca ihraççının, finansal garanti sözleşmelerinin finansal tablolara alınmasında ve ölçümünde TFRS 9'u uygulaması durumunda, bu sözleşmelere bu Standart uygulanır. Ancak ihraççının, TFRS 4'ün 4(d) paragrafı uyarınca, bu sözleşmelerin finansal tablolara alınmasında ve ölçümünde TFRS 4'ü uygulamayı seçmesi durumunda bu sözleşmelere TFRS 4 uygulanır.
  - (e) TFRS 2 *Hisse Bazlı Ödemeler*'in uygulandığı hisse bazlı ödeme işlemleri kapsamındaki finansal araçlar, sözleşmeler ve mükellefiyetler (TFRS 9 kapsamında olan ve bu TFRS'nin uygulandığı sözleşmeler hariç).
  - (f) TMS 32'nin 16A-16B veya 16C-16D paragrafları uyarınca özkaynak aracı olarak sınıflandırılması gereken araçlar.
4. Bu TFRS, finansal tablolara alınmış veya alınmamış finansal araçlara uygulanır. Finansal tablolara alınmış finansal araçlar, TFRS 9 kapsamındaki finansal varlık ve yükümlülükleri içerir. Finansal tablolara alınmamış finansal araçlar ise, TFRS 9 kapsamı dışında olmasına rağmen, bu TFRS kapsamında olan bazı finansal araçları içerir.
5. Bu TFRS, TFRS 9 kapsamındaki finansal olmayan bir kalemin alım veya satımına ilişkin sözleşmelere uygulanır.
- 5A. 35A–35N paragraflarındaki kredi riskinin açıklanmasına ilişkin hükümler, değer düşüklüğü kazanç veya kayıplarının finansal tablolara alınması amacıyla, TFRS 15'in TFRS 9'a göre muhasebeleştirilmesini öngördüğü haklara uygulanır. Bu paragraflarda finansal varlıklara veya finansal araçlara yapılan atıflar aksi belirtilmedikçe bu hakları da içerir.

Finansal araç sınıfları ve açıklanacak bilgilerin düzeyi

6. Bu TFRS'nin finansal araç sınıfları itibariyle kamuoyuna açıklama yapılmasını gerektirdiği durumlarda, işletme, açıklanan bilginin niteliğine uygun bir şekilde ve finansal araçların özelliklerini de dikkate almak suretiyle finansal araçları sınıflara ayırır. İşletme, finansal durum tablosunda (*bilanço*) sunulan kalemlerle gerekli mutabakatın yapılmasına yönelik yeterli düzeyde bilgi sunar.

Finansal araçların finansal durum ve performans açısından önemi

7. **Finansal tablo kullanıcılarının işletmenin finansal durum ve performansı açısından finansal araçların önemini değerlendirmelerine imkan veren bilgiler kamuoyuna açıklanır.**

Finansal durum tablosu (*bilanço*)

Finansal varlık ve finansal borç sınıfları

8. TFRS 9'da belirlenen aşağıdaki sınıflardan her birine ilişkin defter değeri, finansal durum tablosu veya dipnotlarda açıklanır:
- (a) Gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılarak ölçülen finansal varlıklar; (i) TFRS 9'un 6.7.1 paragrafı uyarınca ilk defa finansal tablolara alınırken veya sonraki dönemlerde bu şekilde tanımlananlar ile (ii) TFRS 9 uyarınca zorunlu olarak gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarar yansıtılarak ölçülenler ayrı ayrı gösterilmek suretiyle.
- (b)–(d) [Silinmiştir].
- (e) Gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler; (i) TFRS 9'un 6.7.1 paragrafı uyarınca ilk defa finansal tablolara alınırken veya sonraki dönemlerde bu şekilde tanımlananlar ile (ii) TFRS 9'da yer alan ticari amaçla elde tutulan tanımını karşılayanlar ayrı ayrı gösterilmek suretiyle.
- (f) İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar.
- (g) İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal yükümlülükler.
- (h) Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen finansal varlıklar; (i) TFRS 9'un 4.1.2A paragrafı uyarınca gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen finansal varlıklar ile (ii) TFRS 9'un 5.7.5 paragrafı uyarınca ilk defa finansal tablolara alınırken bu şekilde tanımlanan özkaynak araçlarına yapılan yatırımlar ayrı ayrı gösterilmek suretiyle.

Gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar veya finansal yükümlülükler

9. Normal şartlarda gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak veya itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülecek olan bir finansal varlığın (veya finansal varlık grubunun), gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak tanımlanması durumunda aşağıdaki hususlar açıklanır:
- (a) Raporlama dönemi sonu itibarıyla finansal varlığa (veya finansal varlık grubuna) ilişkin olarak maruz kalınan azami kredi riski tutarı (bakınız: 36(a) paragrafı).
- (b) Maruz kalınan azami kredi riski tutarının herhangi bir kredi türevi veya benzeri bir araçla azaltılabilecek kısmı (bakınız: 36(b) paragrafı).
- (c) Aşağıdakilerden biriyle tespit edilen, finansal varlığın (veya finansal varlık grubunun) gerçeğe uygun değerinde dönem içinde ve toplamda meydana gelen ve finansal varlığın kredi riskindeki değişikliklerle ilişkilendirilebilen değişikliğin tutarı:
- (i) Gerçeğe uygun değerinde meydana gelen ve piyasa riskine yol açan piyasa şartlarındaki değişikliklerle ilişkilendirilemeyen değişim tutarı olarak veya
- (ii) Bir varlığın gerçeğe uygun değerinde meydana gelen ve ilgili varlığın kredi riskindeki değişikliklerle ilişkilendirilebilen değişimi daha doğru bir şekilde yansıttığı düşünülen alternatif bir yöntem aracılığıyla.

Piyasa riskine yol açan piyasa şartlarındaki değişiklikler; gözlemlenen (gösterge) faiz oranı, mal fiyatı, döviz kuru veya fiyat ya da oran endeksindeki değişiklikleri içerir.

- (d) İlgili herhangi bir kredi türevi veya benzeri bir aracın gerçeğe uygun değerinde dönem içinde meydana gelen değişim tutarı ile finansal varlığın tanımlandığı tarihten bu yana söz konusu türev ürün veya aracın gerçeğe uygun değerinde meydana gelen toplam değişim tutarı.
10. Bir finansal yükümlülüğün, TFRS 9'un 4.2.2 paragrafı uyarınca gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılan olarak tanımlanması durumunda ve söz konusu yükümlülüğün kredi riskindeki değişikliklerin diğer kapsamlı gelirdeki etkilerinin sunulması gerektiğinde (bakınız: TFRS 9'un 5.7.7 paragrafı) aşağıdaki hususlar açıklanır:
- (a) Finansal yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinde meydana gelen ve finansal yükümlülüğün kredi riskindeki değişikliklerle ilişkilendirilebilen değişimin toplam tutarı (TFRS 9'un B5.7.13–B5.7.20 paragrafları söz konusu yükümlülüğün kredi riskinde meydana gelen değişikliklerin etkilerinin belirlenmesine ilişkin rehberlik sağlar).
- (b) Finansal yükümlülüğün defter değeri ile işletmenin sözleşme hükümlerine göre vade sonunda hamile ödemek zorunda olduğu tutar arasındaki fark.
- (c) Transferlerin nedenleriyle birlikte, dönem boyunca özkaynaktaki toplam kazanç veya kayıplara ilişkin transferler.
- (d) Yükümlülüğün dönem içinde finansal tablo dışı bırakılması durumunda, (varsa) finansal tablo dışı bırakma sırasında gerçekleşen ve diğer kapsamlı gelirden sunulan tutar.
- 10A. Bir finansal yükümlülüğün, TFRS 9'un 4.2.2 paragrafı uyarınca gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılan olarak tanımlanması durumunda ve söz konusu yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinde meydana gelen tüm değişimlerin (söz konusu yükümlülüğün kredi riskinde meydana gelen değişikliklerin etkileri dâhil) kâr veya zararda sunulması gerektiğinde (bakınız: TFRS 9'un 5.7.7 ve 5.7.8 paragrafları) aşağıdaki hususlar açıklanır:
- (a) Finansal yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinde meydana gelen ve finansal varlığın kredi riskindeki değişikliklerle ilişkilendirilebilen değişimin dönem içerisinde gerçekleşen tutarı ve toplam tutarı (TFRS 9'un B5.7.13–B5.7.20 paragrafları söz konusu yükümlülüğün kredi riskinde meydana gelen değişikliklerin etkilerinin belirlenmesine ilişkin rehberlik sağlar).
- (b) Finansal yükümlülüğün defter değeri ile işletmenin sözleşme hükümlerine göre vade sonunda hamile ödemek zorunda olduğu tutar arasındaki fark.
11. İşletme aynı zamanda aşağıdakileri açıklar:
- (a) 9(c), 10(a) ve 10A(a) paragrafları ile TFRS 9'un 5.7.7(a) paragrafında yer alan hükümlerin yerine getirilmesi amacıyla kullanılan yöntemlere ilişkin (kullanılan yöntemin neden uygun yöntem olduğu da dâhil) ayrıntılı bir tanımlama.
- (b) İşletmenin, 9(c), 10(a) veya 10A(a) paragrafları ya da TFRS 9'un 5.7.7(a) paragrafında yer alan hükümlerin yerine getirilmesi amacıyla finansal durum tablosunda ya da dipnotlarda yaptığı açıklamanın, ilgili finansal varlık veya yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinde meydana gelen ve bu kalemlerin kredi riskindeki değişikliklerle ilişkilendirilebilen değişimi doğru olarak göstermediğine inanması durumunda, bu sonuca ulaşmasındaki sebepler ve ilgili olduğunu düşündüğü etkenler.
- (c) Yükümlülüğün kredi riskindeki değişikliklerin etkilerinin diğer kapsamlı gelirden sunulmasının, kâr veya zararda bir muhasebe uyumsuzluğu yaratıp yaratmadığının ya da muhasebe uyumsuzluğunu artırıp artırmadığının belirlenmesinde kullanılan yöntem ya da yöntemlere ilişkin ayrıntılı bir tanımlama (bakınız: TFRS 9'un 5.7.7 ve 5.7.8 paragrafları). Bir yükümlülüğün kredi riskindeki değişikliklerin etkilerinin kâr veya zararda sunulmasının zorunlu olması durumunda (bakınız: TFRS 9'un 5.7.8 paragrafı), söz konusu açıklama TFRS 9'un B5.7.6 paragrafında belirtilen ekonomik ilişkinin ayrıntılı bir tanımını içermelidir.

Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılan olarak tanımlanan özkaynak araçlarına yapılan yatırımlar

- 11A. TFRS 9'un 5.7.5 paragrafı uyarınca izin verilen şekilde, özkaynak araçlarına yapılan yatırımların, gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen olarak tanımlanması durumunda, aşağıdakiler açıklanır:
- (a) Özkaynak araçlarına yapılan hangi yatırımların, gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen olarak tanımlanmış olduğu.
  - (b) Söz konusu alternatif sunum seçeneğinin kullanım nedenleri.
  - (c) Bu tür yatırımların her birinin raporlama dönemi sonundaki gerçeğe uygun değeri.
  - (d) Raporlama döneminde finansal tablo dışı bırakılan yatırımlara ilişkin olanlar ile raporlama dönemi sonunda elde tutulanlara ilişkin olanlar ayrı ayrı gösterilmek suretiyle, dönem içinde finansal tablolara alınmış temettü tutarı.
  - (e) Transferlerin nedenleriyle birlikte, dönem boyunca özkaynaktaki toplam kazanç veya kayıplara ilişkin transferler.
- 11B. Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen özkaynak araçlarına yapılan yatırımların finansal tablo dışı bırakılması durumunda, aşağıdakiler açıklanır:
- (a) Yatırımların elden çıkarılmasının gerekçeleri.
  - (b) Yatırımların finansal tablo dışı bırakılma tarihindeki gerçeğe uygun değeri.
  - (c) Elden çıkarma sonucu oluşan toplam kazanç veya kayıp.

Yeniden sınıflandırma

12-12A. [Silinmiştir]

- 12B. İşletme, herhangi bir finansal varlığı TFRS 9'un 4.4.1 paragrafı uyarınca cari veya önceki raporlama dönemlerinde yeniden sınıflandırır, bu durumu açıklar. Böyle her bir durum için işletme aşağıdakileri açıklar:
- (a) Yeniden sınıflandırma tarihi.
  - (b) İş modelindeki değişime ilişkin detaylı bir açıklama ve bunun işletmenin finansal tabloları üzerindeki etkisine ilişkin niteliksel bir tanımlama.
  - (c) Her bir sınıf içinde yeniden sınıflandırılan ve her bir sınıftan başka bir sınıfa aktarılarak yeniden sınıflandırılan tutar.
- 12C. Gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılarak ölçülen bir finansal varlığın yeniden sınıflandırılması sonucunda, TFRS 9'un 4.4.1 paragrafı uyarınca itfa edilmiş maliyeti üzerinden veya gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülmeye başlanması durumunda, söz konusu finansal varlık finansal tablo dışı bırakılıncaya kadar, yeniden sınıflandırmayı takip eden her bir raporlama dönemi için aşağıdakiler açıklanır:
- (a) Yeniden sınıflandırma tarihinde belirlenmiş olan etkin faiz oranı ve
  - (b) Finansal tablolara alınan faiz geliri.
- 12D. Son raporlama tarihinden itibaren, gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen finansal varlıkların yeniden sınıflandırılması sonucunda, itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülmeye başlanması veya gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılarak ölçülen finansal varlıkların yeniden sınıflandırılması sonucunda, itfa edilmiş maliyeti üzerinden veya gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülmeye başlanması durumunda aşağıdakiler açıklanır:
- (a) Finansal varlıkların raporlama dönemi sonundaki gerçeğe uygun değeri ve
  - (b) Finansal varlıklar yeniden sınıflandırılmamış olsaydı, raporlama dönemi boyunca kâr veya zararda ya da diğer kapsamlı gelirden finansal tablolara alınacak olan gerçeğe uygun değer kazanç veya kaybı.

13. “ – ”

Finansal varlıkların ve finansal borçların netleştirilmesi

- 13A. 13B–13E paragrafları uyarınca yapılan açıklamalar, bu TFRS’de yer alan diğer açıklama hükümlerini destekleyici niteliktedir ve TMS 32’nin 42 nci paragrafına göre netleştirilerek finansal tablolara yansıtılmış tüm finansal araçlar için zorunludur. Ayrıca, söz konusu açıklamalar, TMS 32’nin 42 nci paragrafına göre netleştirilip netleştirilmediğine bakılmaksızın, karşılıklı işlemlerin netleştirilmesine imkân veren yasal olarak uygulanabilir nitelikteki bir anlaşmaya ya da benzer bir sözleşmeye konu olan finansal tablolara yansıtılmış finansal araçlara uygulanır.
- 13B. İşletme finansal tablo kullanıcılarının netleştirme anlaşmalarının finansal durumu üzerine etkisini veya muhtemel etkisini değerlendirmesini sağlayan bilgileri açıklar. Bu çerçevede, 13A paragrafı kapsamında işletmenin finansal tablolarına yansıtılmış finansal varlıkları ve borçlarıyla ilgili netleştirme haklarının etkisi veya muhtemel etkisi dikkate alınır.
- 13C. 13B paragrafında belirtilen amacı yerine getirmek üzere, işletme raporlama dönemi sonunda, finansal tablolara yansıtılmış 13A Paragrafı kapsamındaki finansal varlık ve borçları için aşağıda yer alan sayısal bilgileri ayrı ayrı açıklar:
- (a) Söz konusu finansal varlık ve borçların brüt tutarlarını,
  - (b) Finansal durum tablosunda sunulan net tutarı belirlerken TMS 32’nin 42 nci paragrafında yer alan kriterlere göre netleştirilen tutarları,
  - (c) Finansal durum tablosunda sunulan net tutarları,
  - (d) Karşılıklı işlemlerin netleştirilmesine imkân veren yasal olarak uygulanabilir nitelikteki bir anlaşmaya ya da benzer bir sözleşmeye konu olan ancak (b) bendi kapsamında yer almayan tutarları. Bu tutarlar aşağıdakileri içerir:
    - (i) TMS 32’nin 42 nci paragrafında yer alan netleştirme kriterlerinin tamamını ya da bir kısmını karşılamamakla birlikte finansal tablolara yansıtılmış finansal araçlara ilişkin tutarlar ile
    - (ii) Finansal teminatlara (nakit teminatlar da dahil olmak üzere) ilişkin tutarlar.
  - (e) (c) bendinde belirtilen tutarlardan (d) bendinde belirtilenlerin düşülmesi sonucu elde edilen net tutarı.

Bu paragrafa göre açıklanması gerekli bilgiler, başka bir format daha uygun olmadığı sürece tablo formatında sunulur. Finansal varlık ve borçlara ilişkin açıklamalar aynı tabloda gösterilmez.

- 13D. Bir finansal araç için 13C Paragrafının (d) bendine göre açıklanan toplam tutar, söz konusu finansal araç için aynı paragrafın (c) bendinde belirtilen tutar ile sınırlıdır.
- 13E. İşletme 13C paragrafının (d) bendine göre açıklama yapılan, karşılıklı işlemlerin netleştirilmesine imkân veren yasal olarak uygulanabilir nitelikteki bir anlaşmaya ve benzer bir sözleşmeye konu olan finansal tablolarına yansıtılmış finansal varlıklar ve borçlarıyla ilgili netleştirme haklarını, bu hakların niteliklerini de belirtecek şekilde açıklar.
- 13F. 13B – 13E paragraflarına göre açıklanması gerekli bilgilerin finansal tablolara ilişkin birden fazla dipnotta açıklanması durumunda, işletme bu dipnotların her birinde diğer dipnotlara atıfta bulunur.

Teminat

14. İşletme aşağıdakileri açıklar:
- (a) TFRS 9’un 3.2.23(a) paragrafı uyarınca yeniden sınıflandırılmış olan tutarlar da dâhil olmak üzere, işletmenin yükümlülükleri veya şarta bağlı yükümlülükleri için teminat olarak verdiği finansal varlıkların defter değeri ve
  - (b) Verilen teminata ilişkin durum ve şartlar.
15. İşletme, elinde teminat bulundurması (finansal veya finansal olmayan) ve teminat sahibi temerrüde düşmeksizin anılan teminatı satma veya yeniden teminat/rehin olarak verme hakkına sahip olması durumunda, aşağıdakilere ilişkin kamuoyuna açıklamada bulunur:
- (a) Sahip olunan teminatın gerçeğe uygun değeri;

- (b) Satılan veya yeniden rehin verilen söz konusu teminatın gerçeğe uygun değeri ve işletmenin ilgili teminatı geri verme konusunda herhangi bir yükümlülüğünün bulunup bulunmadığı; ve
- (c) İşletmenin sözü edilen teminatı kullanma kayıt/kural ve koşulları.

Kredi zararlarına ilişkin karşılık hesabı

16. [Silinmiştir]

16A. TFRS 9'un 4.1.2A paragrafı uyarınca gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen finansal varlıkların defter değerinden, zarar karşılığı indirilerek bu varlıkların defter değeri azaltılamaz ve işletme bu zarar karşılığını, finansal varlığın defter değerinden bir indirim olarak finansal durum tablosunda ayrı olarak sunmaz. Ancak işletme, bu zarar karşılığını finansal tablo dipnotlarında açıklar

Çoklu saklı türev ürün içeren bileşik finansal araçlar

17. İşletmenin, hem bir borç hem de bir özkaynak bileşeni içeren bir araç ihraç etmesi (bakınız: TMS 32 Paragraf 28) ve sözü edilen aracın, değerleri birbirine bağlı olan çoklu saklı türev ürünler içermesi durumunda (alım opsiyonlu dönüştürülebilir borçlanma aracı gibi), anılan özelliklerin varlığına ilişkin kamuoyuna açıklamada bulunulur.

Temerrüt ve ihlaller

18. İşletme, raporlama dönemi sonu itibariyle finansal tablolarında yer almakta olan kredi borçları için aşağıdaki açıklamalarda bulunulur:

- (a) Anapara, faiz ve borç itfa fonu (sinking fund) ödemelerinde dönem içerisinde meydana gelen temerrütlere ilişkin detaylı bilgiler veya sözü edilen borçların itfa koşulları;
- (b) Raporlama dönemi sonu itibariyle temerrüde düşülmüş bulunan kredi borçlarının defter değeri; ve
- (c) Finansal tabloların yayınlanmak üzere onaylanmasından önce söz konusu temerrüdün giderilip giderilmediği veya anılan kredi borçlarına ilişkin şartların yeniden görüşülüp görüşülmediği.

19. Dönem içerisinde ilgili kredi anlaşmasının koşullarında 18 inci Paragrafta açıklananlar dışında bir ihlalin meydana gelmesi ve anılan ihlallerin borç verenin hızlandırılmış geri ödeme/erken itfayı talep etmesine imkan vermesi durumunda (raporlama dönemi sonu itibariyle ya da raporlama dönemi sonu öncesinde bu ihlaller giderilmediği veya ilgili kredi anlaşmasının koşulları yeniden görüşülmediği taktirde), işletme 18 inci Paragrafta açıklanması istenen bilgilerin aynıları hakkında kamuoyuna açıklamada bulunur.

Kapsamlı gelir tablosu

Gelir, gider, kazanç ve kayıp kalemleri

20. İşletme aşağıdaki gelir, gider, kazanç veya kayıp kalemlerini kapsamlı gelir tablosunda veya dipnotlarda açıklar:

(a) Aşağıdakilerden kaynaklanan net kazanç veya kayıplar:

- (i) TFRS 9'un 6.7.1 paragrafı uyarınca ilk defa finansal tablolara alınırken veya sonraki dönemlerde gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak tanımlanmış finansal varlık veya yükümlülükler ile TFRS 9 uyarınca zorunlu olarak gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılarak ölçülen finansal varlık veya yükümlülüklerden kaynaklananlar (TFRS 9 uyarınca ticari amaçla elde tutulan tanımını karşılayan finansal yükümlülükler) ayrı ayrı gösterilmek suretiyle, gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılarak ölçülen finansal varlık veya yükümlülükler. Gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılan olarak tanımlanan finansal yükümlülükler için, diğer kapsamlı gelire yansıtılan kazanç veya kayıp tutarı ile kâr veya zarara yansıtılan kazanç veya kayıp tutarı ayrı olarak gösterilir.

(ii)–(iv) [Silinmiştir]

(v) İtfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal yükümlülükler.

(vi) İtfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıklar.

(vii) TFRS 9'un 5.7.5 paragrafı uyarınca gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılan olarak tanımlanan özkaynak araçlarına yapılan yatırımlar.

(viii) Dönem boyunca birikmiş diğer kapsamlı gelirden finansal tablolara alınmış kazanç veya kayıp tutarları ile finansal tablo dışı bırakma sırasında diğer kapsamlı gelirden çıkarılarak, dönem kâr veya zararında yeniden sınıflandırılan tutarlar ayrı ayrı gösterilmek suretiyle, TFRS 9'un 4.1.2A paragrafı uyarınca gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen finansal varlıklar.

(b) İtfa edilmiş maliyetinden veya TFRS 9'un 4.1.2A paragrafı uyarınca gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen (bu tutarlar ayrı olarak gösterilir) finansal varlıklara veya gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılarak ölçülmeyen finansal yükümlülüklerle ilişkin (etkin faiz yöntemi kullanılarak hesaplanan) toplam faiz geliri ve toplam faiz gideri.

(c) Etkin faiz oranı belirlenirken dahil edilen tutarların dışında kalan ve aşağıdakilerden kaynaklanan ücret gelir ve giderleri:

(i) Gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılmayan finansal varlık veya yükümlülükler ve

(ii) Varlıkların bireyler, vakıflar, emeklilik fayda plânları ve diğer kurumlar adına saklanması veya yatırım olarak değerlendirilmesi sonucunu doğuran emanet ve diğer saklama faaliyetleri.

(d) [Silinmiştir]

(e) [Silinmiştir]

20A. İşletme, itfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıkların finansal tablo dışı bırakılmasından kaynaklanan ve kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan kazanç veya kayıplara ilişkin bir analizi, bu varlıkların finansal tablo dışı bırakılmasından kaynaklanan kazanç veya kayıpları ayrı olarak göstermek suretiyle açıklar. Söz konusu açıklama, bu finansal varlıkların finansal tablo dışı bırakılmalarının nedenlerini de içerir."

Diğer açıklamalar

Muhasebe politikaları

21. "TMS 1 Finansal Tabloların Sunuluşu (2008 yılında yayımlanan)" Standardının 117 nci paragrafı uyarınca; işletme, önemli muhasebe politikalarını, finansal tabloların hazırlanmasında kullanılan ölçüm esasları (veya esasları) ile finansal tabloların anlaşılmasında ihtiyaca uygun diğer muhasebe politikalarını içerecek şekilde açıklar.

Korunma muhasebesi

21A. İşletme, korunma sağladığı ve bunun için korunma muhasebesi uygulamayı seçtiği riskler için, 21B–24F paragraflarında yer alan açıklama hükümlerini uygular. Korunma muhasebesine ilişkin açıklamalar aşağıdakiler hakkında bilgi sağlar:

(a) İşletmenin risk yönetim stratejisi ve bu stratejinin riski yönetmek için nasıl uygulandığı,

(b) İşletmenin korunma faaliyetlerinin, gelecekte sağlanacak nakit akışlarının tutarını, zamanlamasını ve belirsizliğini nasıl etkileyebileceği ve

(c) Korunma muhasebesinin, işletmenin finansal durum tablosu, kapsamlı gelir tablosu ve özkaynak değişim tablosu üzerinde yaptığı etki.

21B. İşletme gerekli açıklamaları, tek bir dipnotta veya finansal tablolarında ayrı bir bölümde sunabilir. Bununla birlikte, bilginin finansal tablolardan, finansal tablo kullanıcılarının işletmenin finansal tablolarıyla aynı şart ve zamanlarda ulaşabildiği yönetim görüşü veya risk raporu gibi diğer bazı belgelere çapraz referans yoluyla dahil edilmesi şartıyla, işletmenin daha önce başka bir yerde sunulan bilgiyi tekrar etmesine gerek yoktur. Çapraz referans yoluyla dahil edilen bilgiler olmadan finansal tablolar eksik sayılır.

- 21C. 22A-24F paragraflarının, işletmenin açıklanan bilgileri risk kategorilerine göre ayırmasını zorunlu kılması durumunda işletme, korunma sağlamayı amaçladığı ve bunun için korunma muhasebesi uygulayacağı riskleri dikkate alarak her bir risk kategorisini belirler. İşletme risk kategorilerini, korunma muhasebesine ilişkin bütün açıklamalar için tutarlı olarak belirler.
- 21D. 21A paragrafındaki amaçların karşılanması için işletme (aşağıda aksi belirtilmedikçe), hangi detayda açıklama yapılacağına, açıklama hükümlerinin farklı alanlarına ne ölçüde vurgu yapılacağına, uygun toplulaştırma ve ayrıştırma seviyesine ve finansal tablo kullanıcılarının açıklanan sayısal bilgileri değerlendirmek için ilâve açıklamalara ihtiyaç duyup duymayacağına karar verir. Bununla birlikte işletme, bu TFRS'deki ve TFRS 13 *Gerçeğe Uygun Değer Ölçümü*'ndeki ilgili bilgilere ilişkin açıklama hükümleri için kullanılan toplulaştırma ve ayrıştırma seviyesiyle aynı seviyeyi kullanır.

Risk yönetim stratejisi

22. [Silinmiştir]

22A. İşletme, korunma sağlamaya karar verdiği ve bunun için korunma muhasebesi uyguladığı risklere ilişkin her bir risk kategorisi için risk yönetim stratejisini açıklar. Bu açıklama finansal tablo kullanıcılarının (örnek olarak) aşağıdakileri değerlendirmelerine imkân sağlar:

- (a) Her bir riskin nasıl ortaya çıktığı.
- (b) İşletmenin her bir riski nasıl yönettiği. Bu husus, işletmenin bütün risklere ilişkin olarak bir kalemin tamamı için mi yoksa bir kalemin risk bileşeni (veya bileşenleri) için mi korunma sağladığını ve bunun nedenini içerir.
- (c) İşletmenin yönettiği risklerin kapsamı.

22B. 22A paragrafındaki hükümlerin karşılanması için bilgiler (bunlarla sınırlı olmamak üzere) aşağıdakilere ilişkin açıklamaları içerir:

- (a) Riskten korunmak için kullanılan korunma araçları (ve bunların nasıl kullanıldıkları),
- (b) Korunma etkinliğinin değerlendirilmesi amacıyla korunan kalem ve korunma aracı arasındaki ekonomik ilişkinin nasıl belirlendiği ve
- (c) Korunma oranının nasıl belirlendiği ve korunma etkinsizliğinin kaynakları.

22C. Belirli bir risk bileşeninin korunan kalem olarak tanımlanması durumunda (bakınız: TFRS 9'un 6.3.7 paragrafı) işletme, 22A ve 22B paragrafları tarafından zorunlu kılınan açıklamalara ilâve olarak, aşağıdakiler hakkında nitel veya nicel bilgileri sunar:

- (a) İşletmenin, korunan kalem olarak tanımlanan risk bileşenini nasıl belirlediği (risk bileşeni ve ilgili kalemin tamamı arasındaki ilişkinin niteliğine ilişkin açıklama da dâhil) ve
- (b) Risk bileşeninin, ilgili kalemin tamamıyla nasıl bir ilişki içinde olduğu (örneğin; tanımlanan risk bileşeni geçmişte, kalemin tamamının gerçeğe uygun değerinde meydana gelen değişimin ortalama yüzde 80'ini karşılamıştır).

Gelecekteki nakit akışlarının tutarı, zamanlaması ve belirsizliği

23. [Silinmiştir]

23A. 23C paragrafı uyarınca muafiyet getirilmediği sürece işletme, finansal tablo kullanıcılarının korunma araçlarının durum ve şartlarını ve bu araçların, işletmenin gelecekteki nakit akışlarının tutarını, zamanlamasını ve belirsizliğini nasıl etkilediğini değerlendirmelerini sağlayacak sayısal bilgileri risk kategorileri itibarıyla açıklar.

23B. 23A paragrafındaki hükümleri karşılamak için işletme, aşağıdaki açıklamalara ilişkin ayrıntılı bilgi sunar:

- (a) Korunma aracının nominal tutarının zamanlamasına ilişkin bir profil ve
- (b) Mümkün olması durumunda, korunma aracının ortalama fiyatı veya oranı (örneğin işlem fiyatı veya forward fiyatı).

23C. Korunma aracının ve korunan kalemin sürekli değişmesi nedeniyle korunma ilişkisinin sürekli yenilenmesi (ilişkiye son verilmesi ve yeniden başlanması) durumunda (diğer bir ifadeyle işletmenin,

TFRS 9'un B6.5.24(b) paragrafındaki örnekte belirtildiği gibi, riskin ve riskin yönetilmesinde kullanılan korunma aracının uzun süre aynı kalmadığı dinamik bir süreç kullanması durumunda), işletme:

(a) 23A ve 23B paragraflarında belirtilen açıklamaların yapılmasından muaftır.

(b) Aşağıdakileri açıklar:

- (i) Söz konusu korunma ilişkileriyle ilgili nihai risk yönetim stratejisinin ne olduğu hakkında bilgiler,
- (ii) Korunma muhasebesi uygulayarak ve söz konusu korunma ilişkilerini tanımlayarak, risk yönetim stratejisini nasıl yansıttığına ilişkin bir açıklama ve
- (iii) İşletmenin korunma ilişkisiyle ilgili sürecinin bir parçası olarak, söz konusu korunma ilişkisine ne sıklıkla son verildiği ve yeniden başlandığına dair bir gösterge.

23D. İşletme risk kategorileri itibarıyla, korunma ilişkisi boyunca bu ilişkiyi etkilemesi beklenen korunma etkinsizliğinin kaynakları hakkında bir açıklama yapar.

23E. Bir korunma ilişkisinde korunma işleminin etkinsizliğine ilişkin diğer kaynakların ortaya çıkması durumunda işletme, risk kategorileri itibarıyla bu kaynakları açıklar ve ortaya çıkan korunma etkinsizliğini tanımlar.

23F. Nakit akış değişkenliğinden korunma işlemi söz konusu olduğunda işletme, önceki dönemde korunma muhasebesinin uygulandığı ancak artık gerçekleşmesi beklenmeyen tahmini işlemler hakkında açıklama yapar.

Korunma muhasebesinin finansal durum ve performans üzerindeki etkileri

24. [Silinmiştir]

24A. İşletme, her bir korunma işlemi türü için (gerçeğe uygun değer değişiminden korunma, nakit akış değişkenliğinden korunma veya yurtdışı işletmedeki net yatırım riskinden korunma), korunma aracı olarak tanımlanan kalemlere ilişkin aşağıdaki tutarları, risk kategorisi itibarıyla ayrı olarak tablo şeklinde açıklar:

- (a) Korunma aracının defter değeri (finansal varlıklar, finansal yükümlülüklerden ayrı olarak gösterilir),
- (b) Finansal durum tablosundaki, korunma aracını içeren ana hesap kalemi,
- (c) İlgili dönemde korunma etkinsizliğinin finansal tablolara alınması için esas teşkil eden korunma aracının gerçeğe uygun değerindeki değişim ve
- (d) Korunma araçlarının nominal tutarı (ton veya metreküp gibi miktarlar da dâhil).

24B. İşletme, korunma işlemi türleri için, korunan kalemlere ilişkin aşağıdaki tutarları, risk kategorisi itibarıyla ayrı olarak tablo şeklinde açıklar:

- (a) Gerçeğe uygun değer değişiminden korunma işlemlerinde:
  - (i) Finansal tablolara alınan korunan kalemin defter değeri (varlıklar, yükümlülüklerden ayrı olarak sunulmak suretiyle),
  - (ii) Finansal tablolara alınan korunan kalemin defter değerine dâhil edilen, korunan kaleme ilişkin gerçeğe uygun değer değişiminden korunma işlemine yönelik düzeltmelerin birikmiş tutarı (varlıklar, yükümlülüklerden ayrı olarak sunulmak suretiyle),
  - (iii) Finansal durum tablosundaki, korunan kalemi içeren ana hesap kalemi,
  - (iv) İlgili dönemde korunma etkinsizliğinin finansal tablolara alınması için esas teşkil eden korunan kalemin değerindeki değişim,
  - (v) TFRS 9'un 6.5.10 paragrafı uyarınca korunma işleminden kaynaklanan kazanç ve kayıplar için düzeltilmesine son verilen herhangi bir korunan kalem için, gerçeğe uygun değer değişiminden korunma işlemine yönelik düzeltmelerin birikmiş tutarının finansal durum tablosunda kalan kısmı.

- (b) Nakit akış değişkenliğinden korunma ve yurtdışı işletmedeki net yatırım riskinden korunma işlemlerinde:
- (i) İlgili dönemde korunma etkinsizliğinin finansal tablolara alınması için esas teşkil eden korunan kalemin değerindeki değişim (diğer bir ifadeyle, nakit akış değişkenliğinden korunma işleminde TFRS 9'un 6.5.11(c) paragrafı uyarınca finansal tablolara alınacak korunma etkinsizliğinin belirlenmesinde kullanılan değer değişimleri),
  - (ii) TFRS 9'un 6.5.11 ve 6.5.13(a) paragrafları uyarınca muhasebeleştirilen, devam eden korunma işlemlerine ilişkin nakit akış değişkenliğinden korunma fonunda ve yabancı para çevrim farkı fonundaki bakiyeler ve
  - (iii) Korunma muhasebesinin artık uygulanmayacağı korunma ilişkilerine ilişkin, nakit akış değişkenliğinden korunma fonunda ve yabancı para çevrim farkı fonundaki bakiyeler.

24C. İşletme, korunma işlemi türleri için, aşağıdaki tutarları, risk kategorisi itibarıyla ayrı olarak tablo şeklinde açıklar:

- (a) Gerçeğe uygun değer değişiminden korunma işlemlerinde:
- (i) Kâr veya zararda (veya işletmenin TFRS 9'un 5.7.5 paragrafı uyarınca gerçeğe uygun değer değişimlerini diğer kapsamlı gelirden sunmayı tercih ettiği özkaynak aracına ilişkin korunma işleminde diğer kapsamlı gelirden) finansal tablolara alınan korunma etkinsizliği - diğer bir ifadeyle korunma aracı ve korunan kalemden kaynaklanan kazanç veya kayıplar arasındaki fark ve
  - (ii) Kapsamlı gelir tablosundaki, finansal tablolara alınan korunma etkinsizliğini içeren ana hesap kalemi.
- (b) Nakit akış değişkenliğinden korunma ve yurtdışı işletmedeki net yatırım riskinden korunma işlemlerinde:
- (i) Diğer kapsamlı gelirden finansal tablolara alınan korunma işleminden kaynaklanan raporlama dönemindeki kazanç veya kayıplar,
  - (ii) Kâr veya zararda finansal tablolara alınan korunma etkinsizliği,
  - (iii) Kapsamlı gelir tablosundaki, finansal tablolara alınan korunma etkinsizliğini içeren ana hesap kalemi,
  - (iv) Yeniden sınıflandırma düzeltmesi olarak (bakınız: TMS 1) nakit akış değişkenliğinden korunma fonundan veya yabancı para çevrim farkı fonundan kâr veya zarara aktararak yeniden sınıflandırılan tutar (korunma muhasebesinin daha önce uygulandığı ancak korunmaya konu olan gelecekteki nakit akışlarının artık gerçekleşmesinin beklenmediği tutarlar ile korunan kalem kâr veya zararı etkilediği için transfer edilen tutarlar farklılaştırılarak),
  - (v) Kapsamlı gelir tablosundaki, yeniden sınıflandırma düzeltmesini (bakınız: TMS 1) içeren ana hesap kalemi ve
  - (vi) Net pozisyonlara yönelik korunma işlemlerinde, korunma işleminden kaynaklanan ve kapsamlı gelir tablosunda ayrı bir ana hesap kaleminde finansal tablolara alınan kazanç veya kayıplar (bakınız: TFRS 9'un 6.6.4 paragrafı).

24D. 23C paragrafındaki muafiyetin uygulandığı korunma ilişkileri hacminin, dönemdeki normal ilişki hacmini temsil etmemesi durumunda (diğer bir ifadeyle raporlama tarihindeki ilişki hacminin dönem boyunca gerçekleşen ilişki hacmini yansıtmaması durumunda) işletme, bu durumu ve bu hacimlerin normal hacimleri temsil etmediğine ilişkin değerlendirmesinin nedenini açıklar.

24E. TMS 1 uyarınca işletme, aşağıdaki hususlar birlikte ele alındığında;

- (a) Asgari olarak, TFRS 9'un 6.5.11(d)(i) ve (d)(iii) paragrafları uyarınca muhasebeleştirilen tutarların yanı sıra, 24C(b)(i) ve (b)(iv) paragraflarındaki açıklamalara ilişkin tutarları ayırıştırın,
- (b) İşletmenin, bir opsiyonun zaman değerini TFRS 9'un 6.5.15 paragrafı uyarınca muhasebeleştirilmesi durumunda, korunan kalemlerle ilgili bir korunma işlemine yönelik opsiyonların

zaman değeriyle ilgili tutarlar ile korunan kalemlerle ilgili bir dönemin korunmasına yönelik opsiyonların zaman değeriyle ilgili tutarları ayırıştırır ve

- (c) İşletmenin forward sözleşmelerinin forward unsurlarını ve finansal araçların döviz bazlı farkını, TFRS 9'un 6.5.16 paragrafı uyarınca muhasebeleştirilmesi durumunda, forward sözleşmesinin forward unsuruyla ilgili tutarlarla, korunan kalemlerle ilgili bir işlemin korunması amacıyla kullanılan finansal araçlara ilişkin döviz bazlı farkı ve forward sözleşmesinin forward unsuruyla ilgili tutarlarla, korunan kalemlerle ilgili bir dönemin korunması amacıyla kullanılan finansal araçlara ilişkin döviz bazlı farkı ayırıştırır

öz kaynağın her bir bileşenine ilişkin bir mutabakat ve diğer kapsamlı gelire ilişkin bir analiz sunar.

- 24F. İşletme, 24E paragrafındaki bilgileri risk kategorilerine göre ayrı olarak açıklar. Riske göre yapılan bu ayırıştırma, dipnotlarda sunulabilir.

Temerrüt tutarının gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak tanımlanması seçeneği

- 24G. Bir finansal araca ilişkin kredi riskini yönetmek amacıyla bir kredi türevini kullandığı için, bu finansal aracın tamamını veya bir kısmını, gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak tanımlaması durumunda işletme, aşağıdakileri açıklar:

- (a) TFRS 9'un 6.7.1 paragrafı uyarınca gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak tanımlanan finansal araçlara ilişkin kredi riskini yönetmek amacıyla kullanılan kredi türevleri için, her bir nominal tutarın ve dönem başı ve dönem sonundaki gerçeğe uygun değer mutabakatı,
- (b) TFRS 9'un 6.7.1 paragrafı uyarınca, bir finansal aracın tamamının veya bir kısmının, gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak tanımlanmasından kaynaklanan ve kâr veya zarara yansıtılan kazanç veya kayıp ve
- (c) Bir finansal aracın, tamamının veya bir kısmının, gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılarak ölçülmesine son verilmesi durumunda, TFRS 9'un 6.7.4 paragrafı uyarınca söz konusu finansal aracın yeni defter değeri hâline gelen gerçeğe uygun değeri ve ilgili nominal veya anapara tutarı (işletmenin, TMS 1 uyarınca karşılaştırmalı bilgi sunması dışında, bu açıklamayı sonraki dönemlerde yapmaya devam etmesine gerek yoktur)."

Gerçeğe uygun değer

25. 29 uncu Paragrafta belirtilenler haricinde, her bir finansal varlık ve finansal borç sınıfının (bakınız: Paragraf 6) gerçeğe uygun değeri, anılan değerlerin bunlara ilişkin defter değeriyle karşılaştırılmasını sağlayacak şekilde kamuoyuna açıklanır.

26. Gerçeğe uygun değerlerin kamuoyuna açıklanması sırasında, işletme, ilgili finansal varlık ve borçları sınıflarına göre gruplandırır. Ancak anılan finansal varlık ve borçlar bunlara ilişkin defter değerlerinin finansal durum tablosunda (*bilançoda*) netleştirildiği oranda netleştirilir.

27. “-”

27A. “-”

27B. “-”

28. Bazı durumlarda, gerçeğe uygun değer, aktif bir piyasadaki özdeş bir varlık veya yükümlülüğün (seviye 1 girdisi) kotasyon fiyatıyla ya da sadece gözlemlenebilir piyasalardaki bilgilerin kullanıldığı bir değerlendirme yöntemiyle belirlenememesi (bakınız: TFRS 9, B5.1.2A paragrafı) nedeniyle işletme, bir finansal varlık veya yükümlülüğü ilk defa finansal tablolara alırken finansal tablolara bir kazanç veya kayıp yansıtmaz. Bu tür durumlarda işletme, finansal varlık veya yükümlülük sınıfı itibarıyla aşağıdakileri açıklar:

- (a) Piyasa katılımcılarının, varlık veya yükümlülüğü fiyatlandırırken göz önünde bulunduracakları faktörlerdeki (zaman faktörü dâhil) değişiklikleri yansıtmak amacıyla, ilk defa finansal tablolara alma sırasındaki gerçeğe uygun değer ile işlem fiyatı arasındaki farkın, kâr veya zararda finansal tablolara alınmasına ilişkin muhasebe politikası (bakınız: TFRS 9, B5.1.2A(b) paragrafı).

- (b) Dönem başında ve sonunda henüz kâr veya zararda finansal tablolara alınmamış olan toplam fark ve bu farkın hesap bakiyesinde meydana gelen değişikliklerin mutabakatı.
- (c) Gerçeğe uygun değeri destekleyici nitelikteki kanıta ilişkin bir tanımlama da dâhil olmak üzere, işletme tarafından işlem fiyatının, gerçeğe uygun değer en iyi kanıtı olarak değerlendirilmemesinin nedeni.
29. Aşağıdaki durumlarda gerçeğe uygun değer açıklanması gerekmez:
- (a) Örneğin kısa vadeli ticari alacaklar ve borçlar gibi finansal araçlar için, defter değerinin gerçeğe uygun değere yeterince yakın olduğu durumlar,
- (b) [Silinmiştir]
- (c) İçerdiği isteğe bağlı katılım özelliğinin (TFRS 4'te açıklanan şekilde) gerçeğe uygun değeri güvenilir olarak ölçülemeyen sözleşmeler.
- (d) “-”
30. 29(c) paragrafında belirtilen durumlarda işletme, finansal tablo kullanıcılarının söz konusu sözleşmelerin defter değeri ile gerçeğe uygun değeri arasındaki muhtemel farklılıkların düzeyi hakkında değerlendirmede bulunabilmelerine yardımcı olacak bilgiyi açıklar. Söz konusu bilgi aşağıdakileri içerir:
- (a) Söz konusu araçların gerçeğe uygun değeri güvenilir olarak ölçülemediği için bunların gerçeğe uygun değeri hakkında bilgi verilemediği,
- (b) Söz konusu finansal araçlara, bunların defter değerine ve gerçeğe uygun değerlerinin neden güvenilir olarak ölçülemediğine ilişkin bir açıklama,
- (c) Söz konusu araçların piyasası hakkında bilgi,
- (d) İşletmenin söz konusu finansal araçları elden çıkarma niyetinde olup olmadığı ve nasıl elden çıkaracağı hakkında bilgi ve
- (e) Gerçeğe uygun değeri önceden güvenilir olarak ölçülemeyen finansal araçların finansal tablo dışı bırakılması durumunda, anılan husus ve finansal tablo dışı bırakıldığı zamanki defter değeri ile finansal tablolara alınan kazanç veya kayıp tutarı.

Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi

31. İşletme, raporlama dönemi sonu itibariyle finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyini finansal tablo kullanıcılarının değerlendirmelerine olanak sağlayan bilgiyi kamuoyuna açıklar.
32. Paragraf 33-42 uyarınca yapılması gereken açıklamalarda, finansal araçlardan kaynaklanan riskler ile bunların nasıl yönetildiği üzerinde durulmaktadır. Anılan riskler, bunlarla sınırlı olmamakla birlikte, genellikle, kredi riski, likidite riski ve piyasa riskini içerir.
- 32A. Sayısal açıklamalar kapsamında niteliksel açıklamalarda bulunulması, finansal tablo kullanıcılarının ilgili açıklamalarla bağlantı kurmasını sağlar ve böylece finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi hakkında genel bir resim çizer. Niteliksel ve sayısal açıklamalar arasındaki etkileşim, açıklanan bilgiye bir işletmenin maruz kaldığı risklerin finansal tablo kullanıcıları tarafından daha iyi bir şekilde değerlendirilmesi bakımından katkı sağlar.

Niteliksel açıklamalar

33. İşletme, finansal araçlardan kaynaklanan her bir risk türü için aşağıdakileri kamuoyuna açıklar:
- (a) Maruz kalınan riskler ve ortaya çıkma şekilleri;
- (b) İlgili risklerin yönetimine ilişkin hedefler, politikalar ve süreçler ile bunların ölçümünde kullanılan yöntemler ve
- (c) Bir önceki dönemden bu yana (a) veya (b)'de meydana gelen değişiklikler.

Sayısal açıklamalar

34. İşletme, finansal araçlardan kaynaklanan her bir risk türü için aşağıdakileri kamuoyuna açıklar:

- (a) Raporlama dönemi sonu itibariyle ilgili risklere maruz kalma durumuna ilişkin özet sayısal veriler. Sözü edilen açıklamada, yönetim kuruluna veya icra kurulu başkanına yapılan raporlamalar gibi, işletmenin kilit yönetici personeline (TMS 24 İlişkili Taraf Açıklamaları Standardında tanımlanan şekilde) sağlanan bilgiler esas alınır.
- (b) (a) uyarınca açıklamada bulunulmaması durumunda 36 – 42 nci Paragraflarının gerektirdiği açıklamalar.
- (c) (a) ve (b) uyarınca yapılan açıklamaların belirgin olmaması durumunda, risk yoğunlaşmaları.
35. Raporlama dönemi sonu itibariyle açıklanan sayısal verilerin işletmenin dönem içerisinde maruz kaldığı risk düzeyini göstermemesi durumunda, maruz kalınan risk düzeyini daha iyi yansıtan ek bilgiler sunulur.

Kredi riski

Kapsam ve amaçlar

- 35A. İşletme, TFRS 9’da yer alan değer düşüklüğü hükümlerinin uygulandığı finansal araçlara, 35F–35N paragraflarındaki açıklama hükümlerini uygular. Ancak:
- (a) Ticari alacaklar, sözleşme varlıkları ve kira alacaklarının, vadesi 30 günden fazla geçmişken yeniden yapılandırılmaları durumunda, bunlardan TFRS 9’un 5.5.15 paragrafı uyarınca ömür boyu beklenen kredi zararları finansal tablolara alınanlara 35J(a) paragrafı uygulanır ve
- (b) 35K(b) paragrafı kira alacaklarına uygulanmaz.
- 35B. 35F–35N paragrafları uyarınca yapılan kredi riski açıklamaları, finansal tablo kullanıcılarının, kredi riskinin, gelecekteki nakit akışlarının tutarı, zamanlaması ve belirsizliği üzerindeki etkisini anlamalarını sağlar. Bu amaca ulaşmak için, kredi riskine ilişkin açıklamalarda aşağıdakiler sunulur:
- (a) Beklenen kredi zararlarının ölçümünde kullanılan yöntem, varsayım ve bilgiler de dâhil olmak üzere, işletmenin kredi risk yönetimi uygulamaları ve bu uygulamaların, beklenen kredi zararlarının finansal tablolara alınması ve ölçümüyle nasıl ilişkilendirildiği hakkında bilgiler,
- (b) Beklenen kredi zararlarının tutarındaki değişiklikler ve bu değişikliklerin sebepleri de dâhil olmak üzere, finansal tablo kullanıcılarının, finansal tablolardaki beklenen kredi zararlarından kaynaklanan tutarları değerlendirebilmesini sağlayacak nicel ve nitel bilgiler ve
- (c) Önemli kredi riski yoğunlaşmaları da dâhil olmak üzere, işletmenin maruz kaldığı kredi riskleriyle ilgili bilgiler (bir başka ifadeyle, işletmenin finansal varlıklarındaki ve kredinin uzatılmasına ilişkin taahhütlerindeki kredi riskleri).
- 35C. Bilginin finansal tablolardan, finansal tablo kullanıcılarının işletmenin finansal tablolarıyla aynı şart ve zamanlarda ulaşabildiği yönetim görüşü veya risk raporu gibi diğer bazı belgelere çapraz referans yoluyla dahil edilmesi şartıyla, işletmenin daha önce başka bir yerde sunulan bilgiyi tekrar etmesine gerek yoktur. Çapraz referans yoluyla dahil edilen bilgiler olmadan finansal tablolar eksik sayılır.
- 35D. 35B paragrafındaki amaçların karşılanması için işletme (aksi belirtilmedikçe), hangi detayda açıklama yapılacağına, açıklama hükümlerinin faklı alanlarına ne ölçüde vurgu yapılacağına, uygun toplulaştırma ve ayırıştırma seviyesine ve finansal tablo kullanıcılarının açıklanan sayısal bilgileri değerlendirmeleri için ilâve açıklamalara ihtiyaç duyup duymayacağına karar verir.
- 35E. 35F–35N paragrafları uyarınca yapılan açıklamaların 35B paragrafındaki amaçların karşılanması için yetersiz olması durumunda işletme, bu amaçları karşılayacak yeterli ilâve bilgiyi açıklar.

Kredi risk yönetimi uygulamaları

- 35F. İşletme kredi risk yönetimi uygulamalarını ve bu uygulamaların beklenen kredi zararlarının finansal tablolara alınması ve ölçümüyle ne ölçüde ilişkili olduğunu açıklar. Bu amacı yerine getirmek için işletme, finansal tablo kullanıcılarının aşağıda belirtilen hususları anlamalarını ve değerlendirmelerini sağlayacak bilgileri açıklar:
- (a) İşletme, ilk defa finansal tablolara almadan bu yana, finansal araçlardaki kredi riskinin önemli ölçüde artıp artmadığını nasıl belirlediğini aşağıdakilerle birlikte açıklar:

- (i) TFRS 9'un 5.5.10 paragrafı uyarınca, TFRS 9'un uygulandığı finansal araç sınıfları da dâhil olmak üzere finansal araçların düşük kredi riskine sahip olduğunun değerlendirilmesi hâlinde bu değerlendirmenin nasıl yapıldığı ve
- (ii) Finansal varlıkların vadesi 30 günü aştığında, ilk defa finansal tablolara almadan bu yana kredi riskinde önemli bir artış olduğuna ilişkin TFRS 9'un 5.5.11 paragrafında yer alan ön kabulün aksinin iddia edilmesi hâlinde bunun nasıl yapıldığı,
- (b) İşletmenin temerrüt tanımı (bu tanımı seçme gerekçeleriyle birlikte),
- (c) Beklenen kredi zararlarının toplu olarak ölçülmesi durumunda finansal araçların nasıl gruplandırıldığı,
- (d) İşletmenin kredi değer düşüklüğüne uğramış finansal varlıkları nasıl belirlediği,
- (e) İşletmenin kayıttan düşme politikası (finansal varlıkların geri kazanılmasına ilişkin makul beklentilerin bulunmadığına ilişkin göstergeler ve kayıttan düşülmüş ancak halen uygulamaya koyulabilen finansal varlıklara ilişkin politikalar da dâhil) ve
- (f) Aşağıdakiler dâhil olmak üzere, finansal varlıkların sözleşmeye bağlı nakit akışlarının yeniden yapılandırılması için TFRS 9'un 5.5.12 paragrafındaki hükümlerin nasıl uygulandığı:
  - (i) Zarar karşılığı, ömür boyu beklenen kredi zararı üzerinden ölçülen yeniden yapılandırılmış bir finansal varlığa ilişkin kredi riskinin, TFRS 9'un 5.5.5 paragrafı uyarınca 12 aylık beklenen kredi zararına eşit bir tutardan ölçülecek şekilde düzelişip düzelmediğinin işletme tarafından nasıl belirlendiği ve
  - (ii) (i) bendinde belirtilen kıstası karşılayan finansal varlıklara ilişkin zarar karşılığının, sonraki dönemde ne ölçüde TFRS 9'un 5.5.3 paragrafı uyarınca ömür boyu beklenen kredi zararı üzerinden yeniden ölçüldüğünün işletme tarafından nasıl izlendiği.

35G. İşletme TFRS 9'un 5.5 Bölümündeki hükümleri uygulamak için kullanılan girdileri, varsayımları ve tahmin tekniklerini açıklar. Bu amaçla işletme aşağıdakileri açıklar:

- (a) Aşağıdakiler için kullanılan girdiler, varsayımlar ve tahmin tekniklerinin esası:
  - (i) 12 aylık ve ömür boyu beklenen kredi zararlarının ölçümü,
  - (ii) Finansal araçlardaki kredi riskinin ilk defa finansal tablolara almadan bu yana önemli ölçüde artıp artmadığının belirlenmesi,
  - (iii) Bir finansal varlığın kredi değer düşüklüğüne uğramış bir finansal varlık olup olmadığının belirlenmesi.
- (b) Makroekonomik bilgilerin kullanımı dâhil, ileriye yönelik bilginin beklenen kredi zararlarının belirlenmesine nasıl dâhil edildiği ve
- (c) Tahmin tekniklerindeki ya da raporlama dönemi boyunca yapılan önemli varsayımlardaki değişiklikler ve bu değişikliklerin nedenleri.

Beklenen kredi zararlarından kaynaklanan tutarlar hakkında nicel ve nitel bilgiler

35H. İşletme, zarar karşılıklarındaki değişiklikleri ve bu değişikliklerin nedenlerini açıklamak için, finansal araç sınıfları itibarıyla, zarar karşılıklarının açılış bakiyeleri ile kapanış bakiyeleri arasındaki mutabakatı, dönem boyunca aşağıdakilere ilişkin değişiklikleri ayrı göstermek suretiyle bir tabloda sunar:

- (a) 12 aylık beklenen kredi zararlarına eşit tutarda ölçülen zarar karşılıkları,
- (b) Aşağıdakiler için ömür boyu beklenen kredi zararlarına eşit tutarda ölçülen zarar karşılıkları:
  - (i) İlk defa finansal tablolara almadan bu yana kredi riskinin önemli ölçüde arttığı ancak kredi değer düşüklüğüne uğramamış finansal araçlar,
  - (ii) Raporlama tarihinde kredi değer düşüklüğüne uğramış (ancak satın alındığında ya da oluşturulduğunda kredi değer düşüklüğüne uğramamış) finansal varlıklar ve
  - (iii) Zarar karşılıkları TFRS 9'un 5.5.15 paragrafı uyarınca ölçülen ticari alacaklar, sözleşme varlıkları ve kira alacakları.

- (c) Satın alındığında ya da oluşturulduğunda kredi değer düşüklüğüne uğramış finansal varlıklar. Söz konusu mutabakata ek olarak işletme, raporlama döneminde ilk defa finansal tablolara alınan finansal varlıklara ilişkin indirgenmemiş beklenen kredi zararlarının, ilk defa finansal tablolara alınırken toplam tutarını açıklar.
- 35I. İşletme, finansal tablo kullanıcılarının 35H paragrafı uyarınca açıklanan zarar karşılıklarındaki değişiklikleri anlamalarını sağlamak için, dönem boyunca finansal araçların brüt defter değerinde meydana gelen önemli değişikliklerin, zarar karşılığındaki değişikliklere ne ölçüde sebep olduğu hakkında açıklama yapar. Bu açıklama, 35H(a)–(c) paragrafında belirtilen şekilde zarar karşılığını yansıtan finansal araçlar için ayrı olarak yapılır ve ilgili nicel ve nitel bilgileri içerir. Zarar karşılığında değişikliğe sebep olan finansal araçların brüt defter değerindeki değişikliklere aşağıdakiler örnek verilebilir:
- (a) Raporlama döneminde oluşturulan ya da edinilen finansal araçlar sebebiyle meydana gelen değişiklikler,
- (b) TFRS 9 uyarınca finansal varlıkların finansal tablo dışı bırakılmasıyla sonuçlanmayan sözleşmeye bağlı nakit akışlarının yeniden yapılandırılması,
- (c) Raporlama döneminde finansal tablo dışı bırakılan finansal araçlar (kayıttan düşülenler dâhil) sebebiyle meydana gelen değişiklikler ve
- (d) Zarar karşılıklarının, 12 aylık beklenen kredi zararları veya ömür boyu beklenen kredi zararları üzerinden ölçülüp ölçülmemesinden kaynaklanan değişiklikler.
- 35J. İşletme, finansal tablo kullanıcılarının, finansal varlıkların finansal tablo dışı bırakma sonucunu doğurmayan, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının yeniden yapılandırılmasının niteliği ve etkisi ile bu yeniden yapılandırmanın beklenen kredi zararlarının ölçümü üzerindeki etkisini anlamalarını sağlamak için aşağıdakileri açıklar:
- (a) Yeniden yapılandırma öncesi itfa edilmiş maliyet ve zarar karşılığı ömür boyu beklenen kredi zararlarına eşit bir tutarda ölçülürken, raporlama döneminde sözleşmeye bağlı nakit akışları yeniden yapılandırılmış olan finansal varlıklar için finansal tablolara alınan net yeniden yapılandırma kazanç veya kaybı ve
- (b) İlk kez finansal tablolara alınmasından, zarar karşılığı ömür boyu beklenen kredi zararlarına eşit bir tutarda ölçüldüğü zamana kadar yeniden yapılandırılmış olan ve zarar karşılıkları, raporlama dönemi boyunca 12 aylık beklenen kredi zararları üzerinden ölçülecek şekilde değişen finansal varlıkların raporlama dönemi sonundaki brüt defter değeri.
- 35K. İşletme, finansal tablo kullanıcılarının, teminat ve kredi güvenilirliğinde artış sağlayan diğer araçların, beklenen kredi zararlarından kaynaklanan tutarlar üzerindeki etkisini anlamalarını sağlamak için finansal araç sınıfları itibarıyla aşağıdaki hususları açıklar:
- (a) Elde tutulan herhangi bir teminat veya kredi güvenilirliğinde artış sağlayan diğer araçlar (örneğin, TMS 32 uyarınca netleştirme için gerekli niteliği taşımayan netleştirme anlaşmaları) dikkate alınmaksızın, raporlama dönemi sonundaki azami kredi riskini en iyi yansıtan tutar,
- (b) Aşağıdaki hususları içerecek şekilde, ipotek olarak elde tutulan teminatlara ve kredi güvenilirliğinde artış sağlayan diğer araçlara ilişkin bir açıklama:
- (i) Elde tutulan teminatların niteliği ve türü,
- (ii) Raporlama döneminde, işletmenin teminat politikalarında meydana gelen değişiklikler veya teminatın kredi kalitesindeki bozulma sonucunda, teminatın veya kredi güvenilirliğinde artış sağlayan diğer araçların kalitesinde meydana gelen önemli değişiklikler ve
- (iii) Teminat sebebiyle işletmenin finansal tablolara zarar karşılığı yansıtmadığı finansal araçlar hakkında bilgi.
- (c) Raporlama tarihinde kredi değer düşüklüğüne uğramış finansal varlıklar için ipotek olarak elde tutulan teminat ve kredi güvenilirliğinde artış sağlayan diğer araçlar hakkında sayısal bilgiler (örneğin, teminat ve kredi güvenilirliğinde artış sağlayan diğer araçların kredi riskini azaltma derecesine ilişkin sayısal bilgiler).

35L. İşletme, raporlama döneminde kayıttan düşülmüş ancak halen uygulamaya koyulabilen finansal varlıklara ilişkin sözleşmeye bağlı bakiye tutarını açıklar.

Kredi riskine maruz kalma

35M. İşletme, finansal tablo kullanıcılarının işletmenin maruz kaldığı risk düzeyini değerlendirmelerini ve önemli kredi riski yoğunlaşmalarını anlamalarını sağlamak için, finansal varlıkların brüt defter değerini ve kredi taahhütleri ile finansal teminat sözleşmelerindeki kredi riskini, kredi riski derecelendirme notu itibarıyla açıklar. Bu bilgiler, aşağıda yer alan finansal araçlar için ayrı olarak sunulur:

(a) Zarar karşılıkları, 12 aylık beklenen kredi zararlarına eşit tutarda ölçülen finansal araçlar,

(b) Zarar karşılıkları, ömür boyu beklenen kredi zararlarına eşit tutarda ölçülen ve

(i) İlk defa finansal tablolara almadan bu yana kredi riskinin önemli ölçüde arttığı ancak kredi değer düşüklüğüne uğramamış olan finansal araçlar,

(ii) Raporlama tarihinde kredi değer düşüklüğüne uğramış (ancak satın alındığında ya da oluşturulduğunda kredi değer düşüklüğüne uğramamış) finansal varlıklar ve

(iii) Zarar karşılıkları TFRS 9'un 5.5.15 paragrafı uyarınca ölçülen ticari alacaklar, sözleşme varlıkları ve kira alacakları.

(c) Satın alındığında ya da oluşturulduğunda kredi değer düşüklüğüne uğramış finansal varlıklar.

35N. İşletmenin TFRS 9'un 5.5.15 paragrafını uyguladığı ticari alacaklar, sözleşme varlıkları ve kira alacakları için 35M paragrafı uyarınca sunulan bilgiler bir karşılık matrisine dayanabilir (bakınız: TFRS 9'un B5.5.35 paragrafı).

36. İşletme, bu TFRS kapsamında olan ancak TFRS 9'un değer düşüklüğü hükümlerinin uygulanmadığı bütün finansal araçlar için finansal araç sınıfları itibarıyla aşağıdakileri açıklar:

(a) Elde tutulan herhangi bir teminat veya kredi güvenilirliğinde artış sağlayan diğer araçlar (örneğin, TMS 32 uyarınca netleştirme için gerekli niteliği taşımayan netleştirme anlaşmaları) dikkate alınmaksızın, raporlama dönemi sonundaki azami kredi riskini en iyi yansıtan tutar. Defter değeri azami kredi riskini en iyi şekilde yansıtan finansal araçlar için bu açıklamanın yapılmasına gerek yoktur.

(b) İpotek olarak elde tutulan teminatlara ve kredi güvenilirliğinde artış sağlayan diğer araçlara ilişkin bir açıklama ve azami kredi riskini ((a) bendi uyarınca açıklanan ya da bir finansal aracın defter değeri tarafından yansıtılan) en iyi şekilde yansıtan tutar bakımından, bunların finansal etkileri (örneğin, teminat ve kredi güvenilirliğinde artış sağlayan diğer araçların kredi riskini azaltma derecesine ilişkin sayısal bilgiler).

(c) [Silinmiştir]

(d) [Silinmiştir]

37. [Silinmiştir]

Edinilen teminatlar ve kredi güvenilirliğinde artış sağlayan diğer unsurlar

38. İşletmenin dönem içerisinde, güvence olarak elinde bulundurmakta olduğu teminatın mülkiyetini üzerine almak veya kredi güvenilirliğinde artış sağlayan diğer unsurları (garantiler gibi) kullanmak suretiyle finansal veya finansal olmayan varlıklar edinmesi ve anılan varlıkların diğer Standartlarda yer alan muhasebeleştirme koşullarını karşılamaları durumunda, işletme raporlama tarihinde söz konusu varlıklar için aşağıdaki açıklamalarda bulunur:

(a) Varlıkların niteliği ve defter değeri ile

(b) Anılan varlıkların halihazırda nakde dönüştürülebilir nitelikte olmamaları durumunda, işletmenin söz konusu varlıkların elden çıkarılması veya işletme faaliyetlerinde kullanılmasına ilişkin yaklaşımı.

Likidite riski

39. Aşağıdakiler açıklanır:

- (a) Türev olmayan finansal borçların (ihraç edilen finansal teminat sözleşmeleri de dahil olmak üzere) sözleşmeye dayalı vadelerinin kalan kısmını gösteren bir vade analizi;
- (b) Türev finansal borçlar için bir vade analizi. Söz konusu vade analizi, nakit akışlarının zamanlamasının anlaşılabilmesi için sözleşmeye dayalı vadelerin önem taşıdığı türev finansal borçlar açısından, sözleşmeye dayalı vadelerin kalan kısmını içermelidir (bakınız: Ek B - 11B Paragrafı).
- (c) (a) ve (b) bentleri uyarınca ortaya çıkacak likidite riskini yönetme şekli.

Piyasa riski

Duyarlılık analizi

40. İşletme 41 inci Paragrafta yer alan hükümleri karşılamadığı sürece aşağıdaki açıklamalarda bulunur:
- (a) Anılan tarih itibariyle ilgili risk değişkenlerine ilişkin yeterli düzeyde olası değişimlerin kâr veya zarar ile özkaynakları nasıl etkileyeceğini gösteren, raporlama dönemi sonu itibariyle maruz kalınan her bir piyasa risk türüne ilişkin duyarlılık analizi;
  - (b) Duyarlılık analizinin hazırlanmasında kullanılan yöntemler ve varsayımlar ve
  - (c) Kullanılan yöntem ve varsayımlarda bir önceki döneme göre meydana gelen değişiklikler ve anılan değişikliklerin nedeni.
41. İşletmenin, örneğin riske maruz değer gibi, ilgili risk değişkenlerinin (faiz oranları ve döviz kurları gibi) birbirine olan bağımlılığını yansıtan bir duyarlılık analizi oluşturması ve bunu finansal risklerin yönetiminde kullanması durumunda, sözü edilen duyarlılık analizi 40 ıncı Paragrafta yer verilen analizin yerine kullanılabilir. İşletme aynı zamanda aşağıdaki açıklamalarda bulunur:
- (a) Anılan duyarlılık analizinin hazırlanmasında kullanılan yöntem ile sağlanan verilerin dayandırıldığı temel parametre ve varsayımlar ve
  - (b) Kullanılan yöntemin amacı ile sunulan bilginin ilgili varlık ve borçların gerçeğe uygun değerini tam olarak yansıtamamasına sebep olabilecek sınırlamalar.

Diğer piyasa riski açıklamaları

42. Paragraf 40 ve 41 uyarınca kamuoyuna açıklanan duyarlılık analizlerinin finansal aracın yapısında var olan bir riski içermemesi durumunda (örneğin yılsonu risk tutarı, yıl içerisinde maruz kalınan risk tutarını yansıtmamaktadır), işletme, anılan hususu ve duyarlılık analizlerinin ilgili riski içermeme nedenini kamuoyuna açıklar.

Finansal varlıkların devredilmesi

42A. Finansal varlıkların devredilmesiyle ilgili olarak 42B-42H Paragraflarında yer alan açıklama hükümleri, bu TFRS’de yer alan diğer açıklama hükümlerine ek niteliğindedir. 42B-42H Paragraflarınca gerekli kılınan açıklamalar, finansal tablolarda tek bir dipnotta sunulur. Finansal durum tablosu (bilânço) dışı bırakılmamış olan devredilen finansal varlıkların tamamı ve ilgili devir işleminin ne zaman meydana geldiği dikkate alınmaksızın, devredilen bir varlıkla ilgili olarak raporlama tarihinde var olan her türlü devam eden ilgi için gerekli açıklamalar yapılır. Bu Paragraflarda yer alan açıklama hükümlerinin uygulanması açısından, bir işletme yalnızca ve yalnızca aşağıdaki koşullardan birini yerine getirmesi durumunda finansal varlığın tamamını ya da bir kısmını (devredilen finansal varlık) devreder:

- (a) İşletmenin, söz konusu finansal varlığa ilişkin nakit akışlarını elde etmek amacıyla sözleşmeye bağlı haklarını devretmesi ya da
- (b) Söz konusu finansal varlığa ilişkin nakit akışlarını elde etmek amacıyla sözleşmeye bağlı haklarını muhafaza etmesi ancak söz konusu nakit akışlarını bir anlaşmadaki bir ya da daha fazla alıcıya ödemek için sözleşmeye bağlı bir yükümlülük üstlenmesi.

42B. Bir işletme, kendisine ait finansal tabloları kullananların

- (a) Bütünü ile finansal durum tablosu (bilânço) dışı bırakılmamış devredilen finansal varlıklar ile bu varlıklarla ilgili borçlar arasındaki ilişkiyi anlamalarını ve

(b) İşletmenin, finansal durum tablosu (bilânço) dışı bırakılan finansal varlıklardaki devam eden ilgisinin yapısını ve bununla ilgili riskleri değerlendirmelerini sağlayacak bilgileri açıklar.

42C. 42E-42H paragraflarında yer alan açıklama hükümlerinin uygulanması açısından, işletmenin, devir işleminin bir parçası olarak, devredilen finansal varlığın yapısında var olan sözleşmeye bağlı hakları veya mükellefiyetleri elinde tutması ya da devredilen finansal varlıkla ilgili sözleşmeye bağlı yeni hak veya mükellefiyetleri elde etmesi durumunda, devredilen finansal varlıkla devam eden bir ilişkisi vardır. 42E-42H paragraflarındaki açıklama hükümlerinin uygulanması açısından, aşağıdaki hususlar devam eden bir ilişki teşkil etmezler:

- (a) Yasal bir işlem sonu bir devir işlemini geçersiz kılabilecek makul olma, dürüstlük ve dürüst iş yapma kavramları ile hileli bir devir işlemiyle ilgili normal sunumlar ve garantiler,
- (b) Sözleşme fiyatı (veya işlem fiyatı) gerçeğe uygun değerine eşit olan bir devredilen varlığı yeniden edinmek amacıyla yapılan forward ve opsiyon sözleşmeleri ile diğer sözleşmeler veya
- (c) İşletmenin, bir finansal varlığın nakit akışlarını elde etmek amacıyla sözleşmeye bağlı haklarını elinde bulundurduğu fakat aynı zamanda sözleşmeye bağlı olarak bir veya birden fazla işletmeye nakit akışlarını ödeme mükellefiyetini üstlendiği ve TFRS 9'un 3.2.5(a)-(c) paragraflarındaki şartların karşılandığı bir anlaşma.

Tamamıyla finansal tablo dışı bırakılmayan devredilen finansal varlıklar

42D. İşletme finansal varlıklarını, tamamı veya bir kısmı finansal tablo dışı bırakılma şartlarını karşılamayacak şekilde devretmiş olabilir. 42B(a) paragrafındaki amaçların karşılanması için işletme, her raporlama tarihinde, tamamıyla finansal tablo dışı bırakılmamış olan devredilen finansal varlıkların her bir sınıfı için aşağıdaki hususları açıklar:

- (a) Devredilen varlıkların niteliği.
- (b) İşletmenin sahipliğe ilişkin olarak maruz kaldığı risk ve getirilerin niteliği.
- (c) Raporlayan işletmenin devrettiği varlıkların kullanımına ilişkin devir işleminden kaynaklanan kısıtlamalar da dahil olmak üzere, devredilen varlıklar ve bunlarla ilgili yükümlülükler arasındaki ilişkinin niteliğinin tanımı.
- (d) İlgili yükümlülük tarafının (tarafalarının) yalnızca devredilen varlıklara rücu etme hakkı bulunduğu, devredilen varlıkların gerçeğe uygun değerini, ilgili yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerini ve net pozisyonunu (devredilen varlıkların gerçeğe uygun değeri ile ilgili yükümlülüklerin gerçeğe uygun değeri arasındaki fark) düzenleyen tablo.
- (e) İşletmenin devredilen varlıkların tamamını finansal tablolara almaya devam etmesi hâlinde, devredilen varlıklar ve ilgili yükümlülüklerin defter değerleri.
- (f) İşletmenin, devam eden ilişkisi ölçüsünde varlıkları finansal tabloya almaya devam etmesi hâlinde (bakınız: TFRS 9'un 3.2.6(c)(ii) ve 3.2.16 paragrafları), başlangıçtaki varlıkların devir işleminden önceki toplam defter değeri, işletmenin finansal tabloya almaya devam ettiği varlıkların defter değeri ve ilgili yükümlülüklerin defter değeri.

Tamamıyla finansal tablo dışı bırakılan devredilen finansal varlıklar

42E. Devredilen finansal varlıkları tamamıyla finansal tablo dışı bırakması (bakınız: TFRS 9'un 3.2.6(a) ve (c)(i) paragrafları) ancak söz konusu varlıklarla devam eden bir ilişkisinin bulunması hâlinde işletme, 42B(b) paragrafındaki amaçların karşılanması için devredilen finansal varlıkların her bir sınıfı için asgari olarak aşağıdaki hususları açıklar:

- (a) İşletmenin finansal durum tablosuna yansıtılan ve finansal tablo dışı bırakılan finansal varlıklardaki devam eden ilgisini gösteren varlık ve yükümlülüklerin defter değeri ve söz konusu defter değerinin finansal tablolara alındığı ilgili kalemler.
- (b) İşletmenin finansal tablo dışı bırakılan finansal varlıklardaki devam eden ilgisini gösteren varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değeri.
- (c) İşletmenin finansal tablo dışı bırakılan finansal varlıklardaki devam eden ilgisi nedeniyle maruz kaldığı azami zararı en iyi şekilde yansıtan tutar ile maruz kalınan azami zarar tutarının nasıl belirlendiğini gösteren bilgi.

- (d) Finansal tablo dışı bırakılan varlıkları yeniden satın almak için gerekli olacak veya olabilecek iskonto edilmemiş nakit çıkışları (örneğin, bir opsiyon sözleşmesinde uygulama/kullanım fiyatı) ya da devredilen varlıklara ilişkin olarak devralana ödenecek diğer tutarlar. Nakit çıkışının değişken olması durumunda, açıklanacak tutarın, her bir raporlama tarihinde mevcut olan şartlar çerçevesinde belirlenmesi gerekir.
- (e) İşletmenin devam eden ilgisinin sözleşmeye bağlı kalan vadelerini gösteren ve finansal tablo dışı bırakılan varlıkları yeniden satın almak için gerekli olacak veya olabilecek iskonto edilmemiş nakit çıkışlarına veya devredilen varlıklara ilişkin devralana ödenecek diğer tutarlara yönelik vade analizi.
- (f) (a)-(e) bentlerinde gerekli kılınan sayısal açıklamaları açıklayan ve destekleyen niteliksel bilgi.

42F. Bir işletmenin, finansal durum tablosu (bilânço) dışı bırakılan varlıkla birden fazla türde devam eden ilgisinin olması ve bu ilgiyi tek bir devam eden ilgi altında raporlaması halinde, söz konusu işletme belli bir varlığa ilişkin 42E Paragrafınca gerekli kılınan bilgiyi bir araya toplayabilir.

42G. Ayrıca işletme, devam eden ilginin her türü için aşağıdaki hususları açıklar:

- (a) Varlıkların devredildiği tarihte muhasebeleştirilen kazanç veya kayıp tutarı.
- (b) İşletmenin finansal durum tablosu (bilânço) dışı bırakılan finansal varlıklardaki devam eden ilgisinden kaynaklanan ve hem raporlama döneminde hem de birikimli olarak muhasebeleştirilen gelir ve giderler (örneğin, türev finansal araçlardaki gerçeğe uygun değer değişimleri).
- (c) Bir raporlama döneminde (finansal durum tablosu (bilânço) dışı bırakma durumunu karşılayan) gerçekleşen devir işleminden kaynaklanan gelirlerin toplam tutarının raporlama dönemine eşit oranda dağıtılmaması durumunda (örneğin, devir işleminin toplam tutarının önemli bir oranı raporlama döneminin kapanma günlerinde meydana gelmişse) aşağıdaki hususlar:
  - (i) Söz konusu raporlama döneminde en büyük devir işleminin ne zaman gerçekleştiği (örneğin raporlama dönemi sona ermeden önceki son beş günde),
  - (ii) Raporlama döneminin bu bölümünde gerçekleşen devir işlemine ilişkin olarak muhasebeleştirilen tutar (örneğin ilgili kazanç veya kayıplar) ve
  - (iii) Raporlama döneminin bu bölümünde gerçekleşen devir işlemine ilişkin gelirlerin toplam tutarı. Kapsamlı gelir tablosunun sunulduğu her dönemde bu bilgi sunulur.

Ek bilgi

42H. İşletme, 42B Paragrafında yer alan açıklamaya ilişkin amaçları yerine getirmek için gerekli gördüğü herhangi bir ek bilgiyi açıklar.

TFRS 9'un ilk uygulaması

42I. İşletme, TFRS 9'un ilk kez uygulandığı tarihi içeren raporlama döneminde, ilk uygulama tarihi itibarıyla her bir finansal varlık ve yükümlülük sınıfı için aşağıdaki bilgileri açıklar:

- (a) TMS 39 veya TFRS 9'un önceki versiyonu uyarınca belirlenmiş başlangıçtaki ölçüm sınıfı ve defter değeri (işletmenin TFRS 9'u uygulanmak için seçtiği yaklaşımın, farklı hükümler için birden fazla ilk uygulama tarihi içermesi durumunda),
- (b) TFRS 9 uyarınca belirlenmiş yeni ölçüm sınıfı ve defter değeri,
- (c) İlk uygulama tarihinde TFRS 9'un işletmenin yeniden tanımlama yapmasını gerektirdiği finansal varlık ve yükümlülükler ile işletmenin yeniden tanımlama yapmayı seçtiği finansal varlık ve yükümlülükleri birbirinden ayırarak, finansal durum tablosunda önceden gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarar yansıtılarak ölçülen olarak tanımlanan ancak artık bu şekilde tanımlanmayan herhangi finansal varlık veya yükümlülüğün tutarı.

TFRS 9'un 7.2.2 paragrafı uyarınca, işletmenin TFRS 9'u uygulamak için seçtiği yaklaşıma bağlı olarak geçiş, birden fazla ilk uygulama tarihi içerebilir. Bu nedenle, bu paragraf birden fazla ilk uygulama tarihinin açıklanması sonucunu doğurabilir. İşletme daha uygun başka bir formatın olmaması durumunda bu sayısal bilgileri bir tabloda sunar.

42J. İşletme, TFRS 9'un ilk uygulama tarihini içeren raporlama döneminde, kullanıcıların anlamasını mümkün kılan aşağıdaki niteliksel bilgileri açıklar:

- (a) TFRS 9'un uygulanması sonucunda sınıflandırması değişen finansal varlıklar için TFRS 9'un sınıflandırma hükümlerinin nasıl uygulandığı.
- (b) İlk uygulama tarihinde finansal varlık veya yükümlülüklerin gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak tanımlanmasının veya tanımlama dışı bırakılmasının nedenleri.

TFRS 9'un 7.2.2 paragrafı uyarınca, işletmenin TFRS 9'u uygulamak seçtiği yaklaşıma bağlı olarak geçiş, birden fazla ilk uygulama tarihi içerebilir. Bu nedenle bu paragraf birden fazla ilk uygulama tarihinin açıklanması sonucunu doğurabilir.

42K. İşletmenin TFRS 9 kapsamındaki finansal varlıklar için sınıflandırma ve ölçüm hükümlerini ilk kez uyguladığı raporlama döneminde (bir başka ifadeyle işletme, finansal varlıklar için TMS 39'dan TFRS 9'a geçtiğinde), TFRS 9'un 7.2.15 paragrafınca gerekli kılındığı üzere bu TFRS'nin 42L-42O paragraflarında düzenlenen açıklamalar sunulur.

42L. İşletme, 42K paragrafının gerekli kıldığı durumlarda, aşağıdakileri ayrı olarak göstermek suretiyle, TFRS 9'un ilk uygulama tarihi itibarıyla finansal varlık ve yükümlülüklerin sınıflandırılmasındaki değişiklikleri açıklar:

- (a) TMS 39'a göre belirlenen ölçüm kategorileri temelinde defter değerlerindeki değişiklikler (başka bir ifadeyle, TFRS 9'a geçişte meydana gelen bir ölçüm değişikliğinden kaynaklanmayan değişiklikler) ve
- (b) TFRS 9'a geçişte meydana gelen bir ölçüm değişikliğinden kaynaklanan defter değerlerindeki değişiklikler.

İşletmenin, TFRS 9'da yer alan sınıflandırma ve ölçüm hükümlerini finansal varlıklar için ilk defa uyguladığı yıllık hesap döneminden sonra bu paragraftaki açıklamaları yapmasına gerek yoktur.

42M. İşletme, 42K paragrafının gerekli kıldığı durumlarda, TFRS 9'a geçişin sonucu olarak; yeniden sınıflandırılan ve böylece itfa edilmiş maliyetinden ölçülmeye başlanan finansal varlık ve yükümlülükler ile gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılarak ölçülen finansal varlıkların yeniden sınıflandırılması sonucunda, gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülmeye başlanan finansal varlıklar için aşağıdakileri açıklar:

- (a) Raporlama dönemi sonunda finansal varlık veya yükümlülüklerin gerçeğe uygun değeri ve
- (b) Finansal varlık veya yükümlülükler yeniden sınıflandırılmamış olsaydı, raporlama dönemi süresince kâr veya zararda veya diğer kapsamlı gelirden finansal tablolara alınacak olan gerçeğe uygun değer kazanç veya kayıpları.

İşletmenin, TFRS 9'da yer alan sınıflandırma ve ölçüm hükümlerini finansal varlıklar için ilk defa uyguladığı yıllık hesap döneminden sonra bu paragraftaki açıklamaları yapmasına gerek yoktur.

42N. İşletme, 42K paragrafının gerekli kıldığı durumlarda, TFRS 9'a geçiş sonucunda, gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılarak ölçülen sınıfı dışında yeniden sınıflandırılan finansal varlık ve yükümlülükler için aşağıdakileri açıklar:

- (a) İlk uygulama tarihinde belirlenen etkin faiz oranı ve
- (b) Finansal tablolara alınan faiz geliri veya gideri.

İşletme, ilk uygulama tarihinde bir finansal varlık veya yükümlülüğün gerçeğe uygun değerini, yeni brüt defter değeri olarak kabul ederse (bakınız: TFRS 9'un 7.2.11 paragrafı), bu paragraftaki açıklamalar, varlık veya yükümlülük finansal tablo dışı bırakılana kadar her raporlama döneminde yapılır. Normal şartlarda, işletmenin, TFRS 9'da yer alan sınıflandırma ve ölçüm hükümlerini finansal varlıklar için ilk defa uyguladığı yıllık hesap döneminden sonra bu paragraftaki açıklamaları yapmasına gerek yoktur.

42O. İşletmenin 42K-42N paragraflarında belirtilen açıklamaları yapması hâlinde, bu açıklamalar ve bu Standardın 25'inci paragrafındaki açıklamalar, aşağıdakiler arasındaki mutabakata izin vermelidir:

- (a) TMS 39 ve TFRS 9 uyarınca sunulan ölçüm sınıfları ve

(b) Finansal aracın sınıfı.

42P. TFRS 9'un 5.5 Bölümünün ilk uygulanma tarihinde işletme, TMS 39 uyarınca belirlenen kapanış değer düşüklüğü karşılığı ile TMS 37 uyarınca belirlenen karşılıkların, TFRS 9 uyarınca belirlenen açılış zarar karşılığıyla mutabakatını mümkün kılan bilgileri açıklar. Finansal varlıklar için bu açıklama, TMS 39 ve TFRS 9 uyarınca ilgili finansal varlıkların ölçüm sınıfları itibarıyla yapılır ve ölçüm sınıfındaki değişikliğin bu tarihteki zarar karşılığı üzerindeki etkisini ayrıca gösterir.

42Q. İşletmenin, TFRS 9'un ilk uygulama tarihini içeren raporlama döneminde;

(a) Önceki dönemler için TFRS 9 ve

(b) Cari dönem için TMS 39'un

sınıflandırma ve ölçüm hükümleri (TFRS 9'un 5.4 ve 5.5 Bölümlerinde yer alan finansal varlıkların itfa edilmiş maliyet ölçümleri ve değer düşüklüğüyle ilgili hükümler dâhil) uyarınca raporlanacak olan ana hesap kalemi tutarlarını açıklamasına gerek yoktur.

42R. TFRS 9'un 7.2.4 paragrafı uyarınca, ilk uygulama tarihinde işletmenin, finansal varlık ilk defa finansal tablolara alınırken geçerli olan durum ve şartlar esas alındığında, TFRS 9'un B4.1.9B - B4.1.9D paragrafları uyarınca paranın değiştirilmiş zaman değeri unsurunu değerlendirmesi mümkün değilse (TMS 8'de açıklandığı gibi) işletme, TFRS 9'un B4.1.9B - B4.1.9D paragraflarında yer alan paranın zaman değeri unsurunun değiştirilmesine ilişkin hükümleri dikkate almadan, söz konusu finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akış özelliklerini, finansal varlık finansal tablo dışı bırakılana kadar, finansal varlık ilk defa finansal tablolara alınırken geçerli olan durum ve şartları dikkate alarak değerlendirir.

42S. TFRS 9'un 7.2.5 paragrafı uyarınca, ilk uygulama tarihinde işletmenin, finansal varlık ilk defa finansal tablolara alınırken geçerli olan durum ve şartlar esas alındığında, TFRS 9'un B4.1.12(c) paragrafı uyarınca erken ödeme özelliğinin gerçeğe uygun değerinin önemsiz olup olmadığını değerlendirmesi mümkün değilse (TMS 8'de açıklandığı gibi) işletme, TFRS 9'un B4.1.12 paragrafında yer alan erken ödeme özelliğine ilişkin istisnayı dikkate almadan, söz konusu finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akış özelliklerini, finansal varlık finansal tablo dışı bırakılana kadar, finansal varlık ilk defa finansal tablolara alınırken geçerli olan durum ve şartları dikkate alarak değerlendirir. İşletme, TFRS 9'un B4.1.12 paragrafında yer alan erken ödeme özelliğine ilişkin istisnayı dikkate almadan, finansal varlık finansal tablo dışı bırakılana kadar, ilk defa finansal tablolara alınırken geçerli olan durum ve şartları dikkate alarak sözleşmeye bağlı nakit akış özelliklerini değerlendirdiği finansal varlığın raporlama tarihindeki defter değerini açıklar.

Yürürlük tarihi ve geçiş hükümleri

---

43. “-”

44. Bu TFRS'nin 1 Ocak 2006 tarihinden önce başlayan yıllık dönemler için uygulanması durumunda, finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyine ilişkin olarak Paragraf 31-42 uyarınca yapılması gereken açıklamalara ilişkin karşılaştırmalı bilgi sunulmasına gerek yoktur.

44A. “-”

44AA. “2012-2014 Dönemine İlişkin Yıllık İyileştirmeler” değişikliğiyle 44R ve B30 paragrafları değiştirilmiş, B30A paragrafı eklenmiştir. Bu değişiklikler, ilk kez uygulamaya yıllık dönemden önce başlamış ve herhangi bir dönemde sunmuş B30 ve B30A'da yer alan değişiklikleri uygulamaya ihtiyacı olmayan işletmeler hariç olmak üzere, 1 Ocak 2016 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinde geriye dönük olarak, TMS 8 *Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerinde Değişiklikler ve Hatalar* Standardı çerçevesinde uygulanır. 44R, B30 ve B30A paragraflarındaki değişiklikler için erken uygulamaya izin verilmektedir. Bu durumda anılan husus dipnotlarda açıklanır.

44B. TFRS 3 (2008 yılında yayımlanan) 3(c) Paragrafını yürürlükten kaldırmıştır. Bu değişiklik 30/06/2009 tarihinden sonra başlayan yıllık dönemlerde uygulanır. TFRS 3'ün (2008 yılında yayımlanan) daha önceki bir dönemde uygulanması durumunda, söz konusu değişiklik de aynı dönemde uygulanır. Ancak, bu değişiklik, birleşme tarihi TFRS 3'ün (2008 yılında yayımlanan) uygulanmasından önce olan işletme birleşmelerinden kaynaklanan koşullu bedele uygulanmaz. Bunun yerine, böyle bir bedel TFRS 3'ün (Ağustos 2010'da değiştirilen) 65A-65E Paragrafları uyarınca muhasebeleştirilir.

- 44BB. *Açıklama Hükümleri* (TMS 1'e ilişkin değişiklik) değişikliğiyle 21 ve B5 paragrafları değiştirilmiştir. Bu değişiklik 1 Ocak 2016 tarihinde veya sonrasında başlayan hesap dönemlerinde uygulanır. Erken uygulamaya izin verilmektedir.
- 44C. “-”
- 44D. “-”
- 44E. [Silinmiştir]
- 44F. [Silinmiştir]
- 44G. Bu Standardın 27, 39 ve B11 Paragraflarında yapılan değişiklikler ile 27A, 27B, B10A ve B11A-B11F Paragrafları 31/12/2008 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerinde uygulanır. Söz konusu Paragraflar uyarınca öngörülen açıklamaların:
- (a) 31/12/2009'dan önce sona eren karşılaştırmalı bir yıllık dönemde sunulan bir finansal durum tablosunu içeren yıllık veya ara dönem için veya
- (b) 31/12/2009'dan önceki karşılaştırılabilir en erken dönemin başına ait herhangi bir finansal durum tablosu içinsunulması gerekli değildir.
- Erken uygulamaya izin verilmektedir. Bu durumda, anılan husus dipnotlarda açıklanır.*
- 44H – 44J. [Silinmiştir]
- 44K. “ – ”
- 44L. “ – ”
- 44M. “ – ”
- 44N. [Silinmiştir]
- 44O. “ – ”
- 44P. “TFRS 13 *Gerçeğe Uygun Değer Ölçümü*” 3 ve 28 inci Paragraflar ile Ek A'yı değiştirmiş, 27–27B Paragraflarını silmiştir. Söz konusu değişiklik, TFRS 13 Standardı uygulandığında uygulanır.
- 44Q. Diğer kapsamlı gelir kalemlerinin sunumuna ilişkin TMS 1'de yapılan değişiklikler ile 27B Paragrafı değiştirilmiştir. TMS 1'de yapılan bu değişiklikler uygulandığında, TFRS 7'de yapılan söz konusu değişiklik de uygulanır.
- 44R. “*Açıklamalar–Finansal Varlıkların ve Borçların Netleştirilmesi*” (TFRS 7'ye ilişkin değişiklik) değişikliğiyle 13A–13F paragrafları ile B40–B53 paragrafları eklenmiştir. Bu değişiklikler 1 Ocak 2013 tarihinde veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinde uygulanır. Bu değişiklikler sonucu yapılması gerekli olan açıklamalar geriye dönük olarak sunulur.
- 44S – 44W. [Silinmiştir]
- 44X. *Yatırım İşletmeleri* (TFRS 10, TFRS 12 ve TMS 27'ye ilişkin değişiklikler) değişikliğiyle 3 üncü paragraf değiştirilmiştir. Söz konusu değişiklikler 1 Ocak 2014 tarihinde veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinde uygulanır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Söz konusu değişikliklerin erken uygulanması halinde, bu durum dipnotlarda açıklanır ve *Yatırım İşletmeleri*'ne ilişkin tüm değişiklikler birlikte uygulanır.
- 44Y. [Silinmiştir]
- 44Z. TFRS 9 (2017 Sürümü), 2–5, 8–11, 14, 20, 28–30, 36, 42C–42E paragraflarını, Ek A'yı ve B1, B5, B9, B10, B22 ve B27 paragraflarını değiştirmiş, 12, 12A, 16, 22–24, 37, 44E, 44F, 44H–44J, 44N, 44S–44W, 44Y, B4 paragraflarını ve Ek D'yi silmiş ve 5A, 10A, 11A, 11B, 12B–12D, 16A, 20A, 21A–21D, 22A–22C, 23A–23F, 24A–24G, 35A–35N, 42I–42S, 44ZA ve B8A–B8J paragraflarını eklemiştir. TFRS 9 uygulandığında bu değişiklikler de uygulanır. Bu değişikliklerin, TFRS 9'un ilk defa uygulandığı tarihten önceki dönemler için sunulan karşılaştırmalı bilgilere uygulanması gerekmemektedir.

* 44G Paragrafı Haziran 2010'da TFRS 1'de yapılan değişiklik sonucunda, TFRS 7'de Mayıs 2009'da yapılan değişiklik ile ortaya konan sonuçlara ve amaçlanan geçiş açıklık getirmek amacıyla değiştirilmiştir.

44ZA.İşletme, TFRS 9'un 7.1.2 paragrafı uyarınca, 1 Ocak 2018'den önceki yıllık hesap dönemleri için, TFRS 9'da yer alan diğer hükümleri uygulamaksızın, yalnızca gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılan olarak tanımlanan finansal yükümlülüklerle ilişkin kazanç ve kayıpların sunumuna ilişkin olarak TFRS 9'un 5.7.1(c), 5.7.7-5.7.9, 7.2.14 ve B5.7.5-B5.7.20 paragraflarındaki hükümleri erken uygulamayı seçebilir. TFRS 9'un yalnızca bu paragraflarını uygulamayı seçmesi durumunda işletme, bu durumu açıklar ve bu Standardın 10-11'inci paragraflarında (TFRS 9 (2011 Sürümü) tarafından değiştirilmiş hâliyle) belirtilen ilgili açıklamaları süreklilik arz eden bir biçimde sunar.

TMS 30 Standardının yürürlükten kaldırılması

---

45. Bu TFRS, "TMS 30 Bankalar ve Benzeri Finansal Kuruluşların Finansal Tablolarında Yapılacak Açıklamalar" Standardının yerine geçer.

Ek A

Terimlere ilişkin tanımlar

Bu Ek, TFRS'nin ayrılmaz bir parçasıdır.

Kredi riski	Finansal aracın taraflarından birinin yükümlülüğünü yerine getirmemesi nedeniyle diğer tarafta finansal bir kayıp/zarar meydana gelmesi riski.
Kredi riski derecelendirme notu	Finansal aracın taraflarından birinin yükümlülüğünü yerine getirmemesi nedeniyle diğer tarafta finansal bir kayıp/zarar meydana gelmesi riski.
Yabancı para riski	Döviz kurlarında meydana gelen değişimler nedeniyle bir finansal aracın gerçeğe uygun değerinde veya gelecekteki nakit akışlarında dalgalanma olması riski.
Faiz oranı riski	Faiz oranlarında meydana gelen değişimler nedeniyle bir finansal aracın gerçeğe uygun değerinde veya gelecekteki nakit akışlarında dalgalanma olması riski.
Likidite riski	Nakit olarak ya da diğer bir finansal varlığın teslimi suretiyle ödenen finansal borçlarla ilgili yükümlülüklerin yerine getirilmesinde zorlanma riski.
Kredi borçları	Kredi borçları, normal kredi koşulları kapsamındaki kısa vadeli ticari borçlar dışında kalan finansal borçlardır.
Piyasa riski	Piyasa fiyatlarında meydana gelen değişimler nedeniyle bir finansal aracın gerçeğe uygun değerinde veya gelecekteki nakit akışlarında dalgalanma olması riski. Piyasa riski üç türlü riskten oluşur: yabancı para riski, faiz oranı riski ve diğer fiyat riski.
Diğer fiyat riski	Meydana gelen değişimin ilgili finansal aracın kendisinden veya ihraç edenden ya da piyasada işlem gören benzeri finansal araçların tamamını etkileyen faktörler tarafından kaynaklanıp kaynaklanmadığına bakılmaksızın, piyasa fiyatlarında oluşan değişimler nedeniyle bir finansal aracın gerçeğe uygun değerinde veya gelecekteki nakit akışlarında dalgalanma olması (faiz oranı riski veya yabancı para riskinden kaynaklananlar dışında) riski.

Aşağıdaki terimler TMS 32'nin 11'inci paragrafında veya TMS 39'un 9'uncu paragrafında, TFRS 9'un Ek A bölümünde ya da TFRS 13'ün Ek A bölümünde tanımlanmış ve bu TFRS'de TMS 32, TMS 39, TFRS 9 ve TFRS 13'te belirtilen anlamlarıyla kullanılmıştır.

- Finansal varlık veya finansal yükümlülüğün itfa edilmiş maliyeti
- Sözleşme varlığı
- Kredi-değer düşüklüğüne uğramış finansal varlık
- Finansal tablo dışı bırakma
- Türev ürün
- Temettüleri
- Etkin faiz yöntemi
- Özkaynak aracı
- Beklenen kredi zararları
- Gerçeğe uygun değer
- Finansal varlık

- Finansal teminat sözleşmesi
- Finansal araç
- Finansal yükümlülük
- Gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülük
- Tahmini işlem
- Brüt defter değeri
- Korunma aracı
- Ticari amaçla elde tutulan
- Değer düşüklüğü kazanç veya kayıpları
- Zarar karşılıkları
- Satın alındığında veya oluşturulduğunda kredi-değer düşüklüğü bulunan finansal varlıklar
- Yeniden sınıflandırma tarihi
- Normal yoldan alım veya satım

Ek B

Uygulama rehberi

Bu Ek, TFRS'nin ayrılmaz bir parçasıdır.

Finansal araç sınıfları ve açıklanacak bilgilerin düzeyi (Paragraf 6)

- B1. 6'ncı paragraf, finansal araçların, açıklanan bilgilerin niteliğine uygun bir şekilde ve ilgili finansal araçların özellikleri de dikkate alınarak sınıflara ayrılmasını gerektirir. 6'ncı paragrafta belirtilen sınıflar, işletme tarafından belirlendiği için finansal araçların nasıl ölçüleceğini ve gerçeğe uygun değerinde meydana gelen değişimlerin nerede finansal tablolara alınacağını belirleyen TFRS 9'da yer alan finansal araç sınıflarından farklıdır.
- B2. Finansal araç sınıflarının belirlenmesi sırasında işletme en azından aşağıdaki işlemlerde bulunur:
- (a) İtfa edilmiş maliyetinden ölçülen araçları gerçeğe uygun değerinden ölçülenlerden ayırır.
- (b) Bu TFRS'nin kapsamı dışında bulunan finansal araçları ayrı bir sınıf ya da ayrı sınıflar olarak dikkate alır.
- B3. İşletme, içinde bulunduğu koşulları da dikkate almak suretiyle, bu TFRS'nin hükümlerini karşılamak için sunacağı bilgilerin detayını, ilgili hükümlerde yer alan farklı unsurlara vereceği önemi ve mevcut durumunu ortaya koymak için bilgileri nasıl birleştirmesi (farklı özellikteki bilgileri birleştirmeksizin) gerektiğini belirler. Çok fazla detay içerdiklerinden kullanıcılarına hiçbir fayda sağlamayan finansal tablolarla, çok fazla bilginin birleştirilmiş olmasından ötürü önemli bilgilerin arada kaybolduğu finansal tablolar arasında bir denge kurulması gerekir. Örneğin, önemli bir bilginin gereksiz çok fazla ayrıntının arasında gösterilmesi nedeniyle arada kaybolmasına sebep olunmamalıdır. Aynı şekilde, kamuoyuna açıklanan bilgiler, ilgili bireysel işlemler veya bunlara bağlı riskler arasındaki önemli farklılıkların anlaşılmasını önleyecek düzeyde birleştirilmiş olmamalıdır.
- B4. [Silinmiştir]

Diğer açıklamalar– muhasebe politikaları (Paragraf 21)

- B5. 21'inci paragraf, finansal tabloların hazırlanmasında kullanılan ölçüm esası (veya esasları) ile finansal tabloların anlaşılması için gerekli diğer muhasebe politikalarının açıklanmasını gerektirir. Finansal araçlar açısından bu açıklamalar, aşağıdaki hususları içerebilir:
- (a) Gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılan olarak tanımlanan finansal yükümlülükler açısından:
- (i) Gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılan olarak tanımlanan finansal yükümlülüklerin niteliği,
- (ii) İlk defa finansal tablolara almada söz konusu finansal yükümlülüklerin bu şekilde tanımlanmasına ilişkin kıstaslar ve
- (iii) İşletmenin bu tür bir tanımlamanın yapılması için TFRS 9'un 4.2.2 paragrafında yer alan şartları nasıl sağladığı.
- (aa) Gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak tanımlanan finansal varlıklar açısından:
- (i) Gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak tanımlanan finansal varlıkların niteliği ve
- (ii) İşletmenin bu tür bir tanımlamanın yapılması için TFRS 9'un 4.1.5 paragrafında yer alan şartları nasıl sağladığı.
- (b) [Silinmiştir]
- (c) Finansal varlıkların normal yoldan alım veya satım işlemlerinin ticari işlem tarihinde mi yoksa teslim tarihinde mi muhasebeleştirildiği (bakınız: TFRS 9'un 3.1.2 paragrafı).
- (d) [Silinmiştir]

(e) Her bir finansal araç sınıfı itibarıyla net kazanç veya net kayıpların nasıl belirlendiği (bakınız: 20(a) paragrafı). Örneğin, gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılan kalemlere ilişkin net kazanç veya kayıpların, faiz ya da temettü geliri içerip içermediği.

(f) [Silinmiştir]

(g) [Silinmiştir]

TMS 1'in (2008 yılında yayımlanan) 122'nci paragrafı da, önemli muhasebe politikaları veya diğer dipnotlarla beraber, muhasebe politikalarının uygulanma sürecinde yönetim tarafından varılan ve finansal tablolara alınan tutarlar üzerinde en fazla etkiye sahip olan yargıların (tahmin içerenler hariç olmak üzere) açıklanmasını işletmeler için zorunlu tutar.

Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Paragraf 31- 42)

B6. Paragraf 31-42'de yapılması öngörülen açıklamalara doğrudan finansal tablolarda yer verilebileceği gibi, finansal tablolar aracılığıyla kullanıcılar, işletme finansal tablolarıyla aynı koşul ve zamanlarda elde edebilmelerinin mümkün olduğu, yönetim görüşü veya risk raporu gibi diğer bazı belgelere de yönlendirilebilirler. Bu tür bir atıfta bulunmak suretiyle gerekli bilginin sunulmadığı finansal tablolar eksik olarak düzenlenmiş sayılırlar.

Sayısal açıklamalar (Paragraf 34)

B7. Paragraf 34(a), işletmenin kilit yönetici personeline yapılan işletme içi raporlamalarda kullanılan bilgiler esas alınmak suretiyle, maruz kalınan risklere ilişkin özet sayısal verilerin kamuoyuna açıklanmasını gerektirir. İşletmenin maruz kaldığı bir riski yönetmede farklı yöntemler kullanması durumunda, en geçerli ve güvenilir bilgiyi sağlayan yöntem ya da yöntemlerin verdiği bilgiler kamuoyuna açıklanır. "TMS 8 Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerinde Değişiklikler ve Hatalar" Standardı geçerlilik ve güvenilirlik konularını ele alır.

B8. Paragraf 34(c) risk yoğunlaşmalarına ilişkin açıklama yapılmasını gerektirir. Risk yoğunlaşmaları, benzer özelliklere sahip olan ve ekonomik ya da diğer koşullardaki değişikliklerden benzer şekilde etkilenen finansal araçlardan ortaya çıkar. Risk yoğunlaşmalarının tespit edilmesi işlemi, işletmenin içinde bulunduğu koşulları göz önünde bulunduran bir muhakemede bulunmasını gerektirir. Risk yoğunlaşmalarına ilişkin olarak yapılması gereken açıklamalar aşağıdakileri içerir:

(a) İşletme yönetiminin yoğunlaşmaları tespit şekli;

(b) Her bir risk yoğunlaşmasını belirleyen ortak özellikler (örneğin karşı taraf, coğrafi alan, para birimi veya piyasa); ve

(c) Söz konusu özellikleri taşıyan tüm finansal araçlara ilişkin risk düzeyi.

Kredi risk yönetimi uygulamaları (35F-35G paragrafları)

B8A. 35F(b) paragrafı işletmenin farklı finansal araçlar için temerrüdü nasıl tanımladığı ve bu tanımları seçmesinin sebebi hakkında açıklama yapmasını gerektirir. TFRS 9'un 5.5.9 paragrafı uyarınca, ömür boyu beklenen kredi zararlarının finansal tablolara alınıp alınmamasına ilişkin karar, ilk defa finansal tablolara alınmasından bu yana temerrüt riskinde meydana gelen artış esas alınarak verilir. Finansal tablo kullanıcılarının, işletmenin TFRS 9'da yer alan beklenen kredi zararlarına ilişkin hükümleri nasıl uyguladığını anlamasına yardımcı olacak, işletmenin temerrüt tanımı hakkındaki bilgi aşağıdakileri içerebilir:

(a) Temerrüdün tanımlanmasında dikkate alınan nitel ve nicel faktörler,

(b) Farklı türdeki finansal araçlara farklı tanımlamaların uygulanıp uygulanmadığı ve

(c) Finansal varlıkta meydana gelen bir temerrüt sonrası iyileşme oranı hakkındaki varsayımlar (başka bir ifadeyle tahsili mümkün hâle gelen finansal varlık sayısı).

B8B. 35F(f)(ii) paragrafı, finansal tablo kullanıcılarının işletmenin yeniden yapılandırma ve değişiklik politikalarını değerlendirmelerine yardımcı olmak için, önceden finansal varlıklara ilişkin olarak 35F(f)(i) paragrafı uyarınca açıklanan ancak sonraki dönemlerde TFRS 9'un 5.5.3 paragrafı uyarınca ömür boyu beklenen kredi zararına eşit bir tutardan ölçülen zarar karşılıklarının işletme tarafından ne ölçüde izlendiği hakkındaki bilgilerin açıklanmasını gerektirir. Kullanıcıların yeniden yapılandırılan finansal varlıkların kredi riskinde sonradan meydana gelen artışları anlamalarına yardımcı olacak

sayısal bilgiler, 35F(f)(i) paragrafındaki kıstası karşılayan ve zarar karşılıkları, ömür boyu beklenen kredi zararlarına eşit bir tutardan ölçülecek şekilde düzeltilen finansal varlıklar (diğer bir ifadeyle kötüleşme oranı) hakkında bilgi içerebilir.

B8C. 35G(a) paragrafı, TFRS 9’da yer alan değer düşüklüğü hükümlerini uygulamak için kullanılan girdiler, varsayımlar ve tahmin tekniklerinin esası hakkında açıklama yapılmasını gerektirir. İşletmenin, beklenen kredi zararını ölçmek veya ilk defa finansal tablolara alınmasından bu yana kredi riskindeki artışın ne kadar olduğuna karar vermek için kullandığı varsayım ve girdiler, işletme içi tarihi bilgilerden veya derecelendirme raporlarından elde edilen bilgileri ve finansal araçların beklenen ömrü ve teminatın satılmasının zamanlaması hakkındaki varsayımları içerebilir.

Zarar karşılığındaki değişiklikler (35H paragrafı)

B8D. İşletmenin, 35H paragrafı uyarınca, raporlama dönemi süresince zarar karşılığında meydana gelen değişikliklerin sebebini açıklaması gerekir. Zarar karşılığının açılış bakiyesi ile kapanış bakiyesi arasında yapılan mutabakata ek olarak, değişiklik hakkında kısa bir açıklamanın yapılması gerekebilir. Bu açıklamada, raporlama dönemi süresince zarar karşılığında meydana gelen değişikliklerin sebebini aşağıdakileri de içeren bir analizi yer alabilir:

- (a) Portföyün yapısı,
- (b) Satın alınan veya oluşturulan finansal araçların hacmi ve
- (c) Beklenen kredi zararlarının ciddiyeti.

B8E. Kredi taahhütleri ve finansal teminat sözleşmeleri için zarar karşılığı, karşılık olarak finansal tablolara alınır. İşletme, finansal varlıklara ilişkin zarar karşılığındaki değişiklikler hakkındaki bilgileri, kredi taahhütleri ve finansal teminat sözleşmelerine ilişkin zarar karşılıklarındaki değişikliklerden ayrı olarak açıklar. Bununla birlikte, finansal araç hem bir kredi bileşeni (bir başka ifadeyle finansal varlık) hem de kullanılmamış bir taahhüt bileşeni (bir başka ifadeyle kredi taahhüdü) içeriyorsa ve işletme, kredi taahhüdü bileşenindeki beklenen kredi zararlarını, finansal araç bileşenindeki beklenen kredi zararlarından ayrı olarak tanımlayamıyorsa, kredi taahhüdündeki beklenen kredi zararları, finansal varlık için ayrılan zarar karşılığı ile birlikte finansal tablolara alınır. Birleştirilmiş beklenen kredi zararlarının finansal varlığın brüt defter değerini aşması hâlinde, beklenen kredi zararı karşılık olarak finansal tablolara alınır.

Teminat (35K paragrafı)

B8F. 35K paragrafı finansal tablo kullanıcılarının, teminat ve kredi güvenilirliğinde artış sağlayan diğer araçların beklenen kredi zararlarından kaynaklanan tutarlar üzerindeki etkisini anlamalarını sağlayacak bilgilerin açıklanmasını gerektirir. İşletmenin teminatın ve kredi güvenilirliğinde artış sağlayan diğer araçların gerçeğe uygun değeri hakkında açıklama yapması ya da beklenen kredi zararlarının hesaplamasına dâhil edilen teminatın (bir başka ifadeyle temerrüt hâlinde kayıp) kesin değerini belirlemesi gerekmez.

B8G. Teminatın kısa bir açıklaması ve beklenen kredi zararı tutarına etkisi aşağıdakiler hakkındaki bilgileri içerebilir:

- (a) Güvence olarak elde bulundurulmuş teminatın ve kredi güvenilirliğinde artış sağlayan diğer araçların (örneğin, garantiler, kredi türevleri ve TMS 32 uyarınca netleştirilmeleri mümkün olmayan netleştirme anlaşmalarının) temel türleri,
- (b) Elde bulundurulmuş teminatın ve kredi güvenilirliğinde artış sağlayan diğer araçların hacmi ile bunun zarar karşılığı açısından önemi,
- (c) Teminatın ve kredi güvenilirliğinde artış sağlayan diğer araçların değerlendirilmesi ve yönetimi için kullanılan politika ve süreçler,
- (d) Teminatın ve kredi güvenilirliğinde artış sağlayan diğer araçların taraflarının temel türleri ile kredi değerliliği ve
- (e) Teminat ve kredi güvenilirliğinde artış sağlayan diğer araçlardaki risk yoğunlaşmaları hakkında bilgi.

Kredi riskine maruz kalma (35M-35N paragrafları)

- B8H. 35M paragrafı raporlama tarihinde, işletmenin maruz kaldığı kredi riski ve önemli kredi riski yoğunlaşmaları hakkındaki bilgilerin açıklanmasını gerektirir. Tarafların birkaçının aynı coğrafi bölgede yerleşik olduğu veya benzer faaliyetlerde bulunduğu ve ekonomik şartlardaki ve diğer şartlardaki değişikliklerin, tarafların sözleşmeye bağlı mükellefiyetlerini karşılarken benzer şekilde etkilenmelerine neden olan benzer ekonomik özelliğe sahip olduğu durumlarda, kredi riski yoğunlaşması söz konusudur. İşletme, finansal tablo kullanıcılarının, belirli risk yoğunlaşmaları gibi, bir finansal araç grubunun büyük bir kısmını etkileyebilecek belirli özellikleri bulunan finansal araç portföyü veya gruplarının olup olmadığını anlamalarını sağlayacak bilgiyi açıklar. Bu bilgi, örneğin, kredinin teminata oranına göre gruplamaları, coğrafi, sektörel veya ihraççı türü yoğunluklarını içerir.
- B8I. 35M paragrafı uyarınca söz konusu bilgiyi açıklamak için kullanılan kredi riski derecelendirme notu, işletmenin kredi risk yönetimi amaçları için kilit yöneticiye bildirdiği rakam ile tutarlı olmalıdır. Borçluya özgü mevcut tek bilginin, vadenin geçtiği hakkında bilgi olması ve işletmenin, TFRS 9'un 5.5.11 paragrafı uyarınca kredi riskinde ilk defa finansal tablolara almadan bu yana önemli artışlar olup olmadığını belirlerken, vadenin geçtiği hakkında bilgiyi kullanması durumunda işletme, söz konusu finansal varlıkların vadesinin geçmesi durumu hakkında bir analiz sunar.
- B8J. İşletme beklenen kredi zararlarını toplu olarak ölçtüğünde, her bir finansal varlığın brüt defter değerini veya kredi taahhütlerinde ve finansal teminat sözleşmelerinde maruz kalınan kredi riskini, finansal tablolara alınan ömür boyu beklenen kredi zararlarına ilişkin kredi riski derecelendirme notuna dağıtamayabilir. Bu durumda işletme, 35M paragrafını, doğrudan kredi riski derecelendirme notuna dağıtılabilen finansal araçlarına uygular ve ömür boyu beklenen kredi zararları toplu olarak ölçülmüş olan finansal araçların brüt defter değerini ayrı olarak açıklar.

Azami kredi riski (Paragraf 36(a))

- B9. 35K(a) ve 36(a) paragrafları işletmenin azami kredi riskini en iyi yansıtan tutarın açıklanmasını gerektirir. Genellikle, bir finansal varlık açısından söz konusu tutar ilgili varlığın brüt defter değerinden aşağıdakiler düşüldükten sonra geriye kalan tutarı ifade eder:
- (a) TMS 32 uyarınca netleştirilen tutarlar ve
- (b) TFRS 9 uyarınca finansal tablolara alınan zarar karşılıkları.
- B10. Kredi riskine sebep olan faaliyetler ile bunlardan kaynaklanan azami kredi riskleri, bunlarla sınırlı olmamakla birlikte aşağıdakileri içerir:
- (a) Müşterilere sağlanan krediler ile diğer işletmelere verilen avanslar. Bu durumlarda, azami kredi riski ilgili finansal varlıkların defter değeri tutarıdır.
- (b) Döviz kuruna ilişkin sözleşmeler, faiz oranı swap sözleşmeleri ve kredi türevleri gibi türev sözleşmelerin yapılması. Sonuçta ortaya çıkan varlık gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçüldüğünde, raporlama dönemi sonundaki azami kredi riski defter değerine eşit olacaktır.
- (c) Finansal teminat sağlanması. Bu durumda, azami kredi riski, işletmenin sağladığı teminatı yerine getirmesi gerektiğinde ödenmesi gereken azami tutardır. Ödenmesi gereken tutar, yükümlülük olarak finansal tablolara alınan tutardan önemli ölçüde fazla olabilir.
- (d) Bir tesisin ömrü boyunca vazgeçilemeyecek olan veya sadece önemli düzeyde olumsuz bir değişiklik olması durumunda vazgeçilebilecek olan bir kredi taahhüdünde bulunulması. Taahhütte bulunanın bu kredi taahhüdünü nakit veya diğer bir finansal araçla net olarak ödeme hakkının bulunmaması durumunda, azami kredi riski tutarı taahhüt edilen tutarın tamamıdır. Bunun nedeni, kullanılmamış kısmın gelecekte kullanılıp kullanılmayacağını belirsiz olmasıdır. Bu kısım, yükümlülük olarak finansal tablolara alınan tutardan önemli ölçüde fazla olabilir.

Kredi Riskine İlişkin Sayısal Açıklamalar (34 üncü Paragrafın (a) bendi ile 39 uncu Paragrafın (a) ve (b) bentleri)

- B10A.34 üncü Paragrafın (a) bendi uyarınca kredi riskine maruz kalma durumuna ilişkin özet sayısal veriler, kilit yönetici personele sağlanan bilgiler esas alınarak açıklanır. Söz konusu verilerin nasıl saptandığına ilişkin olarak da bir açıklama yapılır. Bu veriler içerisinde yer alan nakit (veya diğer finansal varlık) çıkışları;

- (a) Verilerde belirtilenden çok daha erken gerçekleşebilir ya da
- (b) Verilerde belirtilenden tutar olarak önemli ölçüde farklılık gösterebilir (Örneğin bir türev finansal araç, veriler içerisinde karşılıklı netleştirme esasına göre yer alabilir; ancak karşı taraf, söz konusu türev araca ilişkin yapılacak ödemeyi brüt olarak talep etme seçeneğine sahip olabilir).

Nakit (veya diğer finansal varlık) çıkışlarının yukarıda ifade edilenlerden biri şeklinde olması durumunda, söz konusu durum ve finansal tablo kullanıcılarının kredi riski düzeyini değerlendirmelerine olanak sağlayan sayısal bilgilere (39 uncu Paragrafın (a) veya (b) bentlerinde öngörülen sözleşmeye dayalı vade analizlerinde yer almadığı sürece), yapılacak açıklamada yer verilir.

Sözleşmeye dayalı vade analizi (Paragraf 39(a))

B11. 39 uncu Paragrafın (a) ve (b) bentlerinde öngörülen vade analizlerinin yapılması sırasında, uygun sayıda zaman aralığının tespitine yönelik bir değerlendirmede bulunulur. Örneğin, aşağıda belirtilen zaman aralıklarının uygun olduğu sonucuna varılabilir:

- (a) 1 aydan az;
- (b) 1 – 3 ay arası;
- (c) 3 ay - 1 yıl arası ve
- (d) 1 yıl - 5 yıl arası.

B11A.39 uncu Paragrafın (a) ve (b) bentleri ile uyumlu olması açısından, saklı türev ürün, karma (melez) finansal araçtan ayrıştırılmaz. Bu tür bir finansal araca ilişkin olarak 39 uncu Paragrafın (a) bendi uygulanır.

B11B.Nakit akışlarının zamanlamasının anlaşılabilmesi için sözleşmeye dayalı vadelerin önem taşıması durumunda, 39 uncu Paragrafın (b) bendi, türev finansal borçlara ilişkin olarak sözleşmeye dayalı vadelerin kalan kısmını gösteren sayısal bir vade analizinin açıklanmasını gerektirir. Örneğin, aşağıda belirtilenler açısından söz konusu durum geçerli olabilir:

- (a) Değişken faiz oranına sahip bir finansal varlığın ya da borcun, nakit akış riskinden korunmasına yönelik olarak yapılan beş yıllık kalan vadeye sahip bir faiz oranı swapı.
- (b) Tüm kredi taahhütleri.

B11C.39 uncu Paragrafın (a) ve (b) bentleri, finansal borçlara ilişkin vade analizlerinin kamuoyuna açıklanmasını gerektirir (söz konusu vade analizleri, bazı finansal borçlar açısından, sözleşmeye dayalı vadelerin kalan kısmını göstermektedir). Yapılacak bu açıklamada;

- (a) Karşı tarafın, kendisine yapılacak ödemenin zamanını belirleme imkânı bulunduğu, söz konusu borç, ödeme yapılmasının talep edilebileceği en erken döneme ait bir borç olarak dikkate alınır. Örneğin işletmelerin, talep üzerine geri ödeme yapmalarının gerekebileceği finansal borçlar (vadesiz mevduat gibi), ilk sırada yer alan zaman aralığına dahil edilir.
- (b) Ödemenin taksitler halinde yapılmasının taahhüt edilmiş olması durumunda, her bir taksit, ödeme yapılmasının talep edilebileceği en erken döneme ait bir borç olarak dikkate alınır. Örneğin, henüz yerine getirilmemiş bir kredi taahhüdü, yerine getirilebileceği en erken tarihi kapsayan zaman aralığına dahil edilir.
- (c) Düzenlenen finansal teminat sözleşmeleri açısından, azami teminat tutarı, teminatın istenebileceği en erken döneme ait bir borç olarak dikkate alınır.

B11D.39 uncu Paragrafın (a) ve (b) bentlerinde öngörülen vade analizlerinde açıklanan sözleşmeye dayalı tutarlar, sözleşmeye dayalı indirgenmemiş (iskonto edilmemiş) nakit akışlarıdır. Söz konusu nakit akışlarına örnek olarak aşağıdakiler gösterilebilir:

- (a) Brüt finansal kiralama yükümlülükleri (finansman giderleri düşülmeden önceki);
- (b) Finansal varlıkların nakit olarak satın alınmalarına yönelik olarak düzenlenen forward sözleşmelerinde belirlenmiş fiyatlar;
- (c) Net nakit akışlarının el değiştirmesine yönelik olarak düzenlenen ve ödemelerin değişken, tahsilatların sabit faizli olduğu faiz oranı swaplarına ilişkin net tutarlar;

- (d) Brüt nakit akışlarının el değiştirmesine yönelik olarak düzenlenen bir türev finansal araca (döviz swapı gibi) ilişkin el değiştirilecek sözleşmeye dayalı tutarlar ve
- (e) Brüt kredi taahhütleri.

Yukarıda sözü edilen indirgenmemiş nakit akışları, finansal durum tablosuna (bilançoya) yansıtılan tutardan farklılık gösterir; çünkü finansal durum tablosuna (bilançoya) yansıtılmış tutarlar indirgenmiş nakit akışlarını esas alır. Borç tutarı sabit olmadığında açıklanacak tutar, raporlama dönemi sonunda mevcut olan koşullara göre belirlenir. Örneğin, borç tutarı bir endekste meydana gelen değişikliklere göre farklılaştığında, açıklanacak tutar, söz konusu endeksin dönem sonundaki seviyesi esas alınarak belirlenebilir.

B11E.39 uncu Paragrafın (c) bendi, 39 ncu Paragrafın (a) ve (b) bentlerinde öngörülen sayısal açıklamalar kapsamında kamuoyuna açıklanan kalemlerin içerdiği likidite riskinin yönetilme şeklinin tanımlanmasını gerektirir. Açıklanacak bilgilerin finansal tablo kullanıcılarının likidite riskinin niteliği ve düzeyini değerlendirmeleri açısından gerekli olması durumunda, likidite riskinin yönetilmesi amacıyla elde bulundurulmuş finansal varlıklara (finansal borçlar dolayısıyla oluşacak nakit çıkışlarını karşılayabilir düzeyde nakit girişi sağlaması beklenen ya da istenildiğinde satılabilir nitelikte olan finansal varlıklar gibi) ilişkin vade analizi kamuoyuna açıklanır.

B11F.39 uncu Paragrafın (c) bendinde öngörülen açıklamalar yapılırken göz önünde bulundurulacak diğer faktörler aşağıda belirtilenleri içerir (ancak aşağıdakilerle sınırlı değildir):

- (a) Likidite ihtiyacının karşılanması amacıyla ulaşılabılır nitelikteki taahhüt edilmiş borçlanma olanaklarına (finansman bonusu kolaylıkları gibi) veya diğer kredi türlerine (destek kredisi kolaylıkları gibi) sahip olunup olunmadığı;
- (b) Likidite ihtiyacının karşılanması amacıyla merkez bankalarında mevduat bulundurulup bulundurulmadığı;
- (c) Çok çeşitli finansman kaynaklarına sahip olunup olunmadığı;
- (d) Varlıklarda ya da söz konusu varlıkların finansman kaynaklarında önemli ölçüde likidite riski yoğunlaşmasının bulunup bulunmadığı;
- (e) Likidite riskinin yönetimine ilişkin iç kontrol sürecine ve acil durum planına sahip olunup olunmadığı;
- (f) Hızlandırılmış geri ödeme/erken itfa koşulları (kredi notunun düşmesi gibi) içeren finansal araçlara sahip olunup olunmadığı;
- (g) Teminat verilmesini gerektirebilecek (türev finansal araçlara ilişkin teminat tamamlama çağrısı yapılması gibi) finansal araçlara sahip olunup olunmadığı;
- (h) İşletmelere, finansal borçlarını nakit olarak (veya diğer bir finansal varlık vererek) ya da kendi hisse senetlerini vermek suretiyle ödeme alternatiflerinden birini seçme imkânı tanıyan finansal araçlara sahip olunup olunmadığı veya
- (i) Karşılıklı işlemlerin netleştirilmesine imkân veren anlaşmalara tabi olan finansal araçlara sahip olunup olunmadığı

B12. “-”

B13. “-”

B14. “-”

B15. “-”

B16. “-”

Piyasa riski – duyarlılık analizi (40 ve 41 inci Paragraflar)

B17. Paragraf 40(a), işletmenin maruz kaldığı her bir piyasa risk türü için bir duyarlılık analizi yapılmasını gerektirir. Paragraf B3’e uygun olarak, işletme, önemli ölçüde farklı ekonomik çevrelerden kaynaklanan risklere ilişkin farklı karakterlerdeki bilgileri birleştirmeksizin, işletmenin mevcut durumunun kamuoyuna açıklanmasında kullanılan bilgilerin nasıl birleştirilmeleri gerektiğine karar verir. Örneğin:

- (a) Finansal araç alım satımıyla uğraşan bir işletme, sözü edilen bilgileri alım satım amaçlı olarak elde tutulan finansal araçlar ile alım satım amaçlı olarak elde tutulmayan finansal araçlar itibariyle ayrı ayrı açıklayabilir.
- (b) İşletme, yüksek enflasyonlu alanlardan kaynaklanan piyasa riskleri ile aynı piyasa risklerine ilişkin düşük enflasyonlu alanlardan kaynaklanan tutarları birleştirmez.

Sadece tek bir ekonomik çevrede tek türde bir piyasa riskine maruz bulunan bir işletme, bilgileri ayrıştırılmış şekilde sunmaz.

B18. Paragraf 40(a), yapılan duyarlılık analizinin, ilgili risk değişkenlerine (mevcut piyasa faiz oranları, döviz kurları, hisse senedi fiyatları veya mal fiyatları gibi) ilişkin makul düzeyde olası değişimlerin kâr veya zarar ile özkaynaklar üzerindeki etkilerini göstermesini gerektirir. Bu amaçla işletmelerin:

- (a) İlgili risk değişkenleri farklı olması durumunda dönem kâr veya zarar tutarının ne olacağını tespit etme yükümlülükleri bulunmaz. Bunun yerine, işletmeler, kâr veya zarar ile özkaynak üzerindeki söz konusu etkiyi, raporlama dönemi sonu itibariyle ilgili risk değişkeninde makul düzeyde olası bir değişiklik meydana geldiğini ve anılan değişikliğin raporlama dönemi sonunda var olan risklere uygulandığını varsaymak suretiyle açıklarlar. Örneğin yılsonu itibariyle değişken faizli bir borcu bulunan bir işletme, faiz oranlarının makul düzeyde olası miktarlarda değişmesi durumunda bunun cari yılın kâr veya zararı üzerindeki etkisi (diğer bir ifadeyle, faiz gideri) hakkında kamuoyuna açıklamada bulunur.
- (b) İlgili risk değişkenine ilişkin makul düzeyde olası değişiklik aralığında yer alan her bir değişikliğin kâr veya zarar ile özkaynak üzerindeki etkilerini açıklama yükümlülüğü bulunmaz. Söz konusu makul düzeyde olası değişiklikleri gösteren aralığın sınırlarında yer alan değişikliklerin etkilerinin açıklanması yeterlidir.

B19. İlgili risk değişkenine ilişkin makul düzeyde olası değişikliğin ne olduğunun tespitinde, işletme aşağıdakileri dikkate alır:

- (a) Faaliyet gösterdiği ekonomik çevreler. Makul düzeyde olası değişiklik, uzak veya "en kötü" senaryoları ya da "stres testleri"ni içermemelidir. Ayrıca ilgili risk değişkenindeki değişim oranının sabit olması durumunda, işletmenin risk değişkeninde yapmış olduğu makul düzeyde olası değişiklik seçimini değiştirmesi gerekmez. Örneğin faiz oranlarının yüzde 5 olduğunu ve işletmenin faiz oranlarında ± 50 baz puanlık bir dalgalanmanın makul düzeyde olası olduğunu tespit ettiğini varsayalım. İşletme, faiz oranlarının yüzde 4.5 veya yüzde 5.5 olacak şekilde değişmesinin kâr veya zarar ile özkaynaklar üzerinde meydana getireceği etkiyi açıklar. Faiz oranları bir sonraki dönemde yüzde 5.5'e çıkmıştır. İşletme faiz oranlarına ilişkin makul düzeyde olası değişikliğin halen ± 50 baz puanlık bir dalgalanma olduğuna (diğer bir ifadeyle, faiz oranlarındaki değişiklik oranının sabit olduğuna) inanmaktadır. İşletme, faiz oranlarının yüzde 5 veya yüzde 6 olacak şekilde değişmesinin kâr veya zarar ile özkaynaklar üzerinde meydana getireceği etkiyi açıklar. Faiz oranlarının çok daha hareketli bir yapıya büründüğüne dair bir gösterge bulunmadığı sürece, işletmenin faiz oranlarına ilişkin yeterli düzeyde olası değişim miktarı olarak dikkate aldığı ± 50 baz puanlık dalgalanma öngörüsünü değiştirmesi gerekmez.
- (b) Değerlendirmenin içerdiği zaman süreci. Duyarlılık analizi, sözü edilen açıklamaların yeniden yapılacağı döneme kadar olan ve genellikle bir sonraki yıllık raporlama dönemini ifade eden süre boyunca yeterince olası olduğu düşünülen değişimlerin etkilerini gösterir.

B20. 41 inci Paragraf söz konusu duyarlılık analizinin finansal risklerin yönetiminde kullanılması durumunda, örneğin riske maruz değer gibi ilgili risk değişkenlerinin birbirlerine karşı olan bağımlılığını yansıtan bir duyarlılık analizinin kullanılmasına izin vermektedir. Bu durum, sözü edilen yöntemin sadece zarar potansiyelini ölçüp kazanç potansiyelini ölçme imkanının bulunmadığı durumlarda dahi geçerlidir. Bu tür bir işletme, kullanılan riske maruz değer modelinin türünü (örneğin anılan modelin Monte Carlo simülasyonlarına dayandırılıp dayandırılmadığını), modelin nasıl işlediğini ve temel varsayımlarını (elde tutma süresi ve güvenilirlik düzeyi gibi) açıklamak suretiyle Paragraf 41(a)'da yer alan gereklilikleri yerine getirebilir. İşletmeler gözlemlenen geçmiş dönemi ve anılan dönem içerisinde elde edilen gözlemlerin nasıl ağırlıklandırıldığını, opsiyonların hesaplamalarda nasıl dikkate alındığını ve hangi dalgalanma ve korelasyonların (veya alternatif olarak Monte Carlo olasılık dağılım simülasyonlarının) kullanıldığını da açıklayabilir.

B21. İşletme faaliyetlerinin tamamı için duyarlılık analizi bulunur. Ancak, farklı finansal araç sınıfları için farklı türde duyarlılık analizinde bulunulması mümkündür.

Faiz oranı riski

B22. Faiz oranı riski, finansal durum tablosuna alınmış olan faiz içeren finansal araçlardan (edinilmiş ya da ihraç edilmiş borçlanma araçları gibi) ve finansal durum tablosuna alınmamış olan bazı finansal araçlardan (bazı kredi taahhütleri gibi) kaynaklanır.

Yabancı para riski

B23. Yabancı para riski (veya döviz kuru riski), yabancı bir para biriminden, diğer bir ifadeyle ölçüldükleri geçerli para birimi dışında bir para biriminden ihraç edilmiş olan finansal araçlarda ortaya çıkar. Bu TFRS'nin amaçları açısından, parasal olmayan finansal araçlarda veya geçerli para biriminden düzenlenmiş bulunan finansal araçlarda yabancı para riski bulunmaz.

B24. İşletmenin önemli düzeyde ilişkisi bulunduğu her bir yabancı para için bir duyarlılık analizi yapılır ve kamuoyuna açıklanır.

Diğer fiyat riski

B25. Diğer fiyat riski, finansal araçlar için, mal veya özkaynak araçlarının fiyatları gibi etkenlerdeki değişiklikler neticesinde ortaya çıkar. 40 ıncı Paragrafa uyulması amacıyla, işletme, belirli bir borsa endeksindeki, mal fiyatındaki veya diğer risk değişkenlerindeki azalmanın etkisini kamuoyuna açıklayabilir. Örneğin, kalıntı değer garantisi/teminatı (ki bir finansal araçtır) verilmesi durumunda, işletme, verilen garantinin kapsadığı varlıkların değerindeki artış veya azalışları kamuoyuna açıklar.

B26. Fiyat riski bulunan özkaynak aracı içeren özkaynağa dayalı finansal araçlara ilişkin iki örnek; (a) diğer bir işletmenin özkaynaklarına sahip olunması ve (b) özkaynağa dayalı finansal araçlara yapılan yatırımları bulunan bir yatırım ortaklığına yatırım yapılmasıdır. Forward sözleşmeler, belirli tutarda özkaynağa dayalı finansal aracın alımı veya satımına ilişkin opsiyonlar ve özkaynak araçlarının fiyatına endeksli swaplar buna ilişkin diğer örnekleri oluşturur. Sözü edilen finansal araçların gerçeğe uygun değerleri, içerdiği özkaynak aracının piyasa fiyatındaki değişimlerden etkilenir. B27. Paragraf 40(a) uyarınca, kâr veya zarardaki duyarlılık (örneğin, gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan olarak sınıflandırılan araçlardan ve satılmaya hazır finansal varlıklardaki değer düşüklüklerinden kaynaklanan), özkaynaktaki duyarlılıktan (örneğin, satılmaya hazır olarak sınıflandırılan araçlardan kaynaklanan) ayrı olarak kamuoyuna açıklanır.

B27. 40(a) paragrafı uyarınca, kâr veya zarardaki duyarlılık (örneğin, gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılarak ölçülen finansal araçlardan kaynaklanan), diğer kapsamlı gelirdeki duyarlılıktan (örneğin, gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelirden sunulan özkaynak araçlarına yapılan yatırımlardan kaynaklanan) ayrı olarak açıklanır.

B28. İşletmenin özkaynağa dayalı finansal araç olarak sınıflandırdığı finansal araçlar yeniden ölçülmez. Söz konusu araçlarda yer alan özkaynak aracına ilişkin fiyat riskinden kâr veya zarar ya da özkaynakların etkilenmesi söz konusu değildir. Dolayısıyla, herhangi bir duyarlılık analizinde bulunulması gerekmez.

Finansal durum tablosu (bilânço) dışı bırakma (42C-42H Paragrafları)

Devam eden ilgi (42C Paragrafı)

B29. 42E-42H Paragraflarında yer alan açıklama hükümleri çerçevesinde devredilen bir varlığa ilişkin devam eden ilginin değerlendirilmesi, raporlayan işletme seviyesinde yapılır. Örneğin bir bağlı ortaklığın, ana ortaklığının devam eden ilgisi bulunan bir finansal varlığı, ilişkili olmayan üçüncü bir tarafa devretmesi halinde, bağlı ortaklık devredilen varlıkta devam eden ilgisinin olup olmadığını değerlendirirken ana ortaklığın ilgisini kendi bireysel finansal tablolarına (yani bağlı ortaklığın raporlayan işletme olduğu durumda) dahil etmez. Ancak bir ana ortaklık, devredilen varlıkla devam eden bir ilgisinin olup olmadığını belirlerken, bağlı ortaklığı tarafından devredilen finansal varlıktaki devam eden ilgisini kendi konsolide finansal tablolarına dahil eder (yani raporlayan işletmenin grup olduğu durumda).

B30. Bir işletmenin, devir işleminin bir parçası olarak, devredilen finansal varlığa özgü sözleşmeye bağlı hakları veya yükümlülükleri elinde tutmaması ya da devredilen varlıkla ilgili sözleşmeye bağlı yeni

haklar veya yükümlülükler edinmemesi halinde, söz konusu işletmenin devredilen varlıkla devam eden bir ilgisi yoktur. Bir işletmenin devredilen finansal varlığın gelecekteki performansı üzerinde bir menfaatinin ya da gelecekte, devredilen finansal varlık açısından oluşacak herhangi bir durumda ödeme yapma sorumluluğunun bulunmaması halinde, söz konusu işletmenin devredilen varlıkla devam eden bir ilgisi yoktur. Bu kapsamdaki “ödeme” terimi, işletmenin tahsil ettiği ve devralana transfer etmesi gereken devredilen finansal varlığın nakit akışlarını içermez.

B30A. İşletme bir finansal varlığı devrettiği zaman, bir hizmet sözleşmesinde olduğu gibi, ücret karşılığında finansal varlığa yönelik hizmet sağlama hakkını elinde tutuyor olabilir. İşletme, açıklama hükümleri açısından hizmet sözleşmesi sonucunda ilgisinin devam edip etmediğine karar vermek için hizmet sözleşmesini, 42C ve B30 paragrafları uyarınca değerlendirir. Örneğin, hizmet ücreti, devredilmiş finansal varlıktan kaynaklanan nakit akışlarının miktarına veya zamanlamasına bağlıysa, açıklama hükümleri açısından hizmeti verenin devredilen finansal varlıklardaki ilgisi devam edecektir. Benzer şekilde, devredilen finansal varlığa ilişkin yükümlülük yerine getirilmediği takdirde sabit ücret tam olarak ödenmeyecekse, hizmeti verenin açıklama hükümleri açısından ilgisi devam edecektir. Bu örneklerde, hizmet verenin devredilen finansal varlığın gelecekteki performansından bir menfaati bulunmaktadır. Bu değerlendirme, tahsil edilecek ücretin işletmenin sağlamış olduğu hizmeti yeterli düzeyde karşılama beklenip beklenmediğinden bağımsızdır.

B31. Devredilen bir varlıktaki devam eden ilgi; devir sözleşmesindeki hükümlerden veya devralan ya da devir işlemiyle bağlantılı üçüncü bir tarafla yapılan ayrı bir sözleşmeden kaynaklanabilir.

Tamamıyla finansal durum tablosu (bilânço) dışında tamamıyla bırakılmayan devredilen finansal varlıklar

B32. 42D Paragrafı, devredilen finansal varlıkların bir kısmının ya da tamamının finansal durum tablosu (bilânço) dışı bırakılma koşullarının karşılanmadığı durumlarda açıklama yapılmasını gerektirir. Söz konusu açıklamaların, devrin ne zaman gerçekleştiğine bakılmaksızın, işletmenin devredilen finansal varlıkları muhasebeleştirmeye devam ettiği her raporlama tarihinde yapılması gerekir.

Devam eden ilgi türleri (42E-42H Paragrafları)

B33. 42E-42H Paragrafları, finansal durum tablosu (bilânço) dışı bırakılan finansal varlıklardaki devam eden ilginin her bir türü için, niteliksel ve sayısal açıklamalar yapılmasını gerektirir. İşletme devam eden ilgisini, maruz kaldığı riskleri gösteren sınıflar altında bir araya toplar. Örneğin işletme, devam eden ilgisini finansal araç (örneğin, garantiler ya da alım opsiyonları) veya devir sınıfları (örneğin alacakların faktoringi, menkul kıymetleştirme ve menkul kıymet ödünç işlemleri) itibarıyla bir araya toplayabilir.

Devredilen varlıkların yeniden satın alınmasında ortaya çıkan iskonto edilmemiş nakit çıkışlarının vade analizi (42E(e) Paragrafı)

B34. 42E(e) Paragrafına göre işletmenin devam eden ilgisinin sözleşmeye bağlı kalan vadelerini gösteren ve finansal durum tablosu (bilânço) dışı bırakılan varlıkların yeniden satın alınmasında ortaya çıkacak iskonto edilmemiş nakit çıkışlarına veya söz konusu varlıklara ilişkin olarak devralana ödenecek diğer tutarlara ilişkin vade analizinin dipnotlarda açıklanması gerekir. Bu analiz, işletmenin ödenmesi gereken nakit akışlarını (örneğin vadeli işlem sözleşmeleri), ödemesi gerekebilecek nakit akışlarını (örneğin yazılı satım opsiyonları) ve ödemeyi seçebileceği nakit akışlarını (örneğin satın alınmış alım opsiyonları) ayrı ayrı gösterir.

B35. İşletme, 42E(e) Paragrafınca gerekli kılınan vade analizinin hazırlanmasına ilişkin uygun zaman dilimi sayısını belirlemek amacıyla değerlendirmede bulunur. Örneğin, bir işletme aşağıda yer alan vadeye ilişkin zaman dilimlerinin uygun olduğuna karar verebilir:

- (a) Bir aydan kısa olan;
- (b) Bir aydan uzun ancak üç aydan kısa olan;
- (c) Üç aydan uzun ancak altı aydan kısa olan;
- (d) Altı aydan uzun ancak bir yıldan kısa olan;
- (e) Bir yıldan uzun ancak üç yıldan kısa olan;
- (f) Üç yıldan uzun ancak beş yıldan kısa olan ve

(g) Beş yıldan daha uzun olan.

B36. Olası vade aralıklarının bulunması durumunda nakit akışları, işletmenin ödeme yapması gerekebilene ya da ödeme yapmasına izin verilen en erken tarih esas alınarak dahil edilir.

Niteliksel bilgi (42E(f) Paragrafı)

B37. 42E(f) Paragrafı tarafından gerekli kılınan niteliksel bilgi, finansal durum tablosu (bilânço) dışı bırakılan finansal varlıkların tanımı ile söz konusu varlıklar devredildikten sonra devam eden ilginin niteliği ve amacını içerir. Aşağıdaki hususlar da dahil olmak üzere söz konusu niteliksel bilgi, işletmenin maruz kaldığı risklerin tanımını da kapsar:

- (a) Söz konusu işletmenin finansal durum tablosu (bilânço) dışı bırakılan finansal varlıklardaki devam eden ilgisine özgü riskleri nasıl yönettiğine ilişkin tanım.
- (b) Söz konusu işletmenin diğer taraflardan önce zarara katlanmasının gerekli olup olmadığı hakkında bilgi ve menfaatleri işletmenin menfaatinden (yani varlıktaki devam eden ilgisinden) daha alt sırada yer alan tarafların üstleneceği zararların tasnifi ve tutarı.
- (c) Finansal destek sağlamak veya devredilen finansal varlığı yeniden satın almak için katlanılacak yükümlülüklerle ilişkili her türlü tetikleyici unsurun tanımı.

Finansal durum tablosu (bilânço) dışı bırakmaya ilişkin kazanç veya kayıp (42G(a) Paragrafı)

B38. 42G(a) Paragrafı, işletmenin devam eden ilgisinin bulunduğu finansal varlıklarla ilgili finansal durum tablosu (bilânço) dışı bırakmadan doğan kazanç veya kayıpların açıklanmasını gerektirir. İşletme, finansal durum tablosu (bilânço) dışı bırakmadan doğan kazanç veya kaybın; önceden muhasebeleştirilen varlığa ilişkin unsurların (yani finansal durum tablosu (bilânço) dışı bırakılan varlığa ilişkin menfaat ile işletme tarafından sahip olunan menfaat) gerçeğe uygun değerinin önceden muhasebeleştirilen varlığın tamamının gerçeğe uygun değerinden farklı olmasından kaynaklanması halinde, bu durumu açıklar. Böyle bir durumda söz konusu işletme, gerçeğe uygun değer ölçümlerinin gözlenebilir piyasa verilerini içerip içermediğini de 27A Paragrafında tanımlanan şekilde açıklar.

Ek bilgi (42H Paragrafı)

B39. 42D-42G Paragraflarında gerekli kılınan açıklamalar, 42B Paragrafında belirtilen açıklamaya ilişkin amaçların karşılanması açısından yeterli olmayabilir. Böyle bir durumda, söz konusu işletme açıklamaya ilişkin amaçların karşılanması için gereken her türlü ek bilgiyi açıklar. Söz konusu işletme, içinde bulunduğu mevcut koşulları dikkate alarak, kullanıcıların bilgi ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla ne kadar ek bilgi gerektiğine ve ek bilginin farklı olan noktalarına ne kadar vurgu yapacağına karar verir. Finansal tablolara, finansal tablo kullanıcılarına yardımcı olmayabilecek nitelikte aşırı ayrıntı yüklenmesi ile çok fazla toplulaştırma yapılarak söz konusu tabloların anlaşılmasının zorlaşması arasında bir denge kurulması gerekir.

Finansal varlıkların ve finansal borçların netleştirilmesi (13A – 13F paragrafları)

Kapsam (13A paragrafı)

B40. 13B–13E paragrafları uyarınca yapılan açıklamalar, TMS 32'nin 42 nci paragrafına göre netleştirilerek finansal tablolara yansıtılmış tüm finansal araçlar için zorunludur. Ayrıca, TMS 32'nin 42 nci paragrafına göre netleştirilip netleştirilmediğine bakılmaksızın, benzer finansal araçlar ve işlemler içeren karşılıklı işlemlerin netleştirilmesine imkân veren yasal olarak uygulanabilir nitelikteki bir anlaşmaya ya da benzer bir sözleşmeye konu olan finansal araçlar da 13B–13E paragraflarında yer alan açıklama hükümlerinin kapsamındadır.

B41. 13A ve B40 paragraflarında ifade edilen benzer sözleşmeler türev takas (kliring) sözleşmeleri, küresel geri alım sözleşmeleri, küresel menkul kıymet ödünç sözleşmeleri ve finansal teminatlara ilişkin her türlü haklar gibi sözleşmeleri içerir. B40 paragrafında belirtilen benzer finansal araçlar ve işlemler; türev ürünler, satım ve geri alım sözleşmeleri, menkul kıymet borçlanma sözleşmeleri, menkul kıymet ödünç sözleşmeleri gibi finansal araç ve işlemleri içerir. 13A paragrafı kapsamında olmayan finansal araçlara aynı kuruluştaki krediler ve müşteri mevduatları (finansal durum tablosunda

netleştirilmemeleri durumunda) ile sadece teminat sözleşmelerine konu olan finansal araçlar örnek olarak gösterilebilir.

Finansal tablolara yansıtılmış 13A paragrafı kapsamındaki finansal varlıklara ve borçlara ilişkin sayısal bilgilerin açıklanması (13C paragrafı)

- B42. 13C paragrafına göre açıklanan finansal araçlar farklı ölçüm hükümlerine tabi olabilirler (örneğin; bir geri alım sözleşmesiyle ilgili borç itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülebilirken, bir türev ürün gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülecektir). İşletme finansal araçları finansal tablolara yansıtılmış tutarları üzerinden dikkate alır ve ortaya çıkan ölçüm farklılıklarına ilgili açıklamalarda yer verir.

Finansal tablolara yansıtılmış 13A paragrafı kapsamındaki finansal varlıkların ve borçların brüt tutarlarının açıklanması (13C paragrafının (a) bendi)

- B43. 13C paragrafının (a) bendi uyarınca açıklanması gerekli tutarlar, TMS 32'nin 42 nci paragrafına göre netleştirilerek finansal tablolara yansıtılmış finansal araçlar ile ilgilidir. Söz konusu tutarlar, ayrıca netleştirme kriterlerini karşılayıp karşılamadığına bakılmaksızın, karşılıklı işlemlerin netleştirilmesine imkân veren yasal olarak uygulanabilir nitelikteki bir anlaşmaya ya da benzer bir sözleşmeye konu olan finansal tablolara yansıtılmış finansal araçlar ile ilgilidir. Ancak, 13C paragrafının (a) bendi uyarınca yapılması gerekli açıklamalar, TMS 32'nin 42 nci paragrafında yer alan netleştirme kriterlerini karşılamayan teminat sözleşmeleri neticesinde finansal tablolara yansıtılan tutarlar ile ilgili değildir. Bu tutarların 13C paragrafının (d) bendine göre açıklanması gerekir.

TMS 32'nin 42 nci paragrafında yer alan kriterlere göre netleştirilen tutarların açıklanması (13C paragrafının (b) bendi)

- B44. 13C paragrafının (b) bendi, işletmelerin finansal durum tablosunda sunulan net tutarları belirlerken TMS 32'nin 42 nci paragrafına göre netleştirilen tutarları açıklamasını zorunlu kılar. Aynı sözleşme kapsamında netleştirmeye konu olan finansal tablolara yansıtılmış finansal varlıklara ve borçlara ilişkin ayrı tutarlar hem finansal varlık açıklamalarında hem de finansal borç açıklamalarında yer alacaktır. Ancak açıklanan tutarlar (örneğin, bir tabloda) netleştirmeye konu tutarlarla sınırlıdır. Örneğin, bir işletme TMS 32'nin 42 nci paragrafında yer alan netleştirme kriterlerini karşılayan finansal tablolara yansıtılmış bir türev varlığa ve türev borca sahip olabilir. Türev varlığın brüt tutarının türev borcun brüt tutarından daha büyük olması durumunda, finansal varlık açıklamalarını içeren tablo ilgili türev varlığa ilişkin tutarın tamamını (13C paragrafının (a) bendine göre) ve ilgili türev borca ilişkin tutarın tamamını (13C paragrafının (b) bendine göre) içerecektir. Ancak, finansal borç açıklamalarını içeren tablo ilgili türev borca ilişkin tutarın tamamını içerirken (13C paragrafının (a) bendine göre) ilgili türev varlığa ilişkin tutarın sadece türev borcun tutarına eşit olan kısmını (13C paragrafının (b) bendine göre) içerecektir.

Finansal durum tablosunda sunulan net tutarların açıklanması (13C paragrafının (c) bendi)

- B45. İşletmenin netleştirmeye ilişkin açıklamalarının kapsamında olmakla birlikte (13A paragrafında belirtildiği şekilde) TMS 32'nin 42 nci paragrafında yer alan netleştirme kriterlerinin karşılamayan finansal araçlara sahip olması durumunda, 13C paragrafının (c) bendine göre açıklanması gerekli tutarlar aynı paragrafın (a) bendine göre açıklanması gereken tutarlara eşit olacaktır.
- B46. 13C paragrafının (c) bendine göre açıklanması gereken tutarların finansal durum tablosunda sunulan her bir kalemdeki tutarla mutabakatı sağlanmalıdır. Örneğin, bir işletmenin finansal tablo kalemlerinde yer alan tutarların toplulaştırılmasının veya ayrıştırılmasının ihtiyaca daha uygun bilgi sağladığına karar vermesi durumunda, 13C paragrafının (c) bendi kapsamında birleştirilerek veya ayrıştırılarak açıklanan tutarların finansal durum tablosunda sunulan her bir kalemdeki tutarla mutabakatı tekrar sağlanmalıdır.

Karşılıklı işlemlerin netleştirilmesine imkân veren yasal olarak uygulanabilir nitelikteki bir anlaşmaya ya da benzer bir sözleşmeye konu olan ancak 13C paragrafının (b) bendi kapsamında yer almayan tutarların açıklanması (13C paragrafının (d) bendi)

- B47. 13C paragrafının (d) bendi, işletmelerin karşılıklı işlemlerin netleştirilmesine imkân veren yasal olarak uygulanabilir nitelikteki bir anlaşmaya ya da benzer bir sözleşmeye konu olan ancak 13C paragrafının (b) bendi kapsamında yer almayan tutarları açıklamasını zorunlu kılar. 13C paragrafının (d) bendinin (i) alt bendi TMS 32'nin 42 nci paragrafında yer alan netleştirme kriterlerinin tamamını ya da bir

kısmını karşılamayan finansal tablolara yansıtılmış finansal araçlara ilişkin tutarlara atıf yapmaktadır (örneğin, TMS 32'nin 42 nci paragrafının (b) bendinde yer alan kriteri karşılamayan mevcut netleştirme hakları, sadece temerrüt halinde ya da sadece herhangi bir karşı tarafın tasfiye halinde olması veya iflas etmiş olması durumunda yasal olarak uygulanabilir veya kullanılabilir olan koşula bağlı netleştirme hakları).

- B48. 13C paragrafının (d) bendinin (ii) alt bendi nakit teminatlar da dahil olmak üzere hem alınan hem de verilen finansal teminatlara ilişkin tutarlara atıf yapmaktadır. İşletme teminat olarak alınan veya verilen bu finansal araçların gerçeğe uygun değerini açıklar. 13C paragrafının (d) bendinin (ii) alt bendine göre açıklanan tutarlar alınan veya verilen asıl teminatla ilişkili olup bu tür teminatların geri verilmesine veya geri alınmasına ilişkin muhasebeleştirilen borçlarla veya alacaklarla ilişkili değildir.

13C paragrafının (d) bendi kapsamında açıklanan tutarlara ilişkin sınır (13D paragrafı)

- B49. 13C paragrafının (d) bendine göre tutarlar açıklanırken, finansal araç ile yapılan aşırı teminatlandırmanın etkisi dikkate alınmalıdır. Bunun için işletme ilk olarak 13C paragrafının (c) bendine göre açıklanan tutardan aynı paragrafın (d) bendinin (i) alt bendine göre açıklanan tutarları indirmelidir. İşletme daha sonra 13C paragrafının (d) bendinin (ii) alt bendine göre açıklanan tutarları ilgili finansal araç için aynı paragrafın (c) bendi için geriye kalan tutarla sınırlar. Bununla birlikte, teminata ilişkin hakların finansal araçlara karşı uygulanabilir olması durumunda, bu tür haklar 13D paragrafına göre yapılan açıklamaya dahil edilebilir.

Karşılıklı işlemlerin netleştirilmesine imkân veren yasal olarak uygulanabilir nitelikteki bir anlaşmaya ve benzer bir sözleşmeye konu olan netleştirme haklarının açıklanması

- B50. İşletme 13C paragrafının (d) bendine göre açıklanan benzer sözleşmelere ve netleştirmeye ilişkin haklarının niteliği de dahil olmak üzere bu hakların türlerini açıklar. Örneğin, işletme koşula bağlı haklarını açıklar. Gelecekteki bir olaya bağlı olmayan netleştirme haklarına konu olmakla birlikte TMS 32'nin 42 nci paragrafında yer alan diğer kriterleri karşılamayan finansal araçlar için işletme kriterlerin karşılanmama nedenini veya nedenlerini açıklar. Alınan veya verilen tüm finansal teminatlar için işletme teminat sözleşmesinin koşullarını açıklar (örneğin, teminatın kullanımının sınırlandırılmış olduğu durumda).

Finansal araç türü veya karşı taraf itibarıyla açıklama

- B51. 13C paragrafının (a)-(e) bentlerine göre yapılması gerekli sayısal açıklamalar finansal araç veya işlem türüne göre gruplandırılabilir (örneğin; türev ürünler, geri alım ve ters geri alım sözleşmeleri, menkul kıymet borçlanma ve menkul kıymet ödünç sözleşmeleri şeklinde).
- B52. Ayrıca, 13C paragrafının (a)-(c) bentlerine göre yapılması gerekli sayısal açıklamalar finansal araç türüne göre; aynı paragrafın (c)-(e) bentlerine göre yapılması gerekli sayısal açıklamalar ise karşı tarafa göre gruplandırılabilir. İşletmenin söz konusu bilgileri karşı taraf itibarıyla sunması durumunda, karşı tarafların kimliklerini belirtmesine gerek yoktur. Ancak bu durumda karşı taraflara ilişkin yapılan tanımlamaların (Karşı Taraf A, Karşı Taraf B, Karşı Taraf C ve benzeri), karşılaştırılabilirliğin sağlanması adına, sunumu yapılan hesap dönemlerinde tutarlı bir şekilde ifade edilmesi gerekir. Nitel açıklamalar göz önünde bulundurularak karşı taraf türlerine (sınıflarına) ilişkin daha fazla bilgi sunulabilir. 13C paragrafının (c)-(e) bentlerinde belirtilen tutarların açıklanması karşı taraf itibarıyla yapılırken, bir karşı tarafa ilişkin toplam tutarlara nazaran bireysel olarak önemli olan tutarlar ayrı olarak açıklanır ve bireysel olarak önemli olmayan diğer tüm tutarlar birleştirilerek tek bir kalemde sunulur.

Diğer

- B53. 13C-13E paragraflarına göre açıklanması gerekli çeşitli bilgiler asgari olarak yapılması gereken açıklamalar niteliğindedir. 13B paragrafında belirtilen amacı yerine getirmek üzere, işletmeler bu açıklamaları, karşılıklı işlemlerin netleştirilmesine imkan veren yasal olarak uygulanabilir nitelikteki bir anlaşmanın ya da benzer bir sözleşmenin netleştirme haklarının niteliği de dahil olmak üzere koşullarıyla bunların işletmenin finansal durumu üzerine etkisine veya muhtemel etkisine bağlı olarak ek açıklamalarla destekleme ihtiyacı duyabilirler.